

RandKrant

MAANDBLAD VOOR DE INWONERS VAN DE VLAAMSE RAND

Werken aan gezondheidszorg Memisa ondersteunt medische projecten

Groene Gordel
heeft toeristisch potentieel

**Waarom elkaar
de duvel aandoen?**
Burenbemiddeling Dilbeek helpt
buren met elkaar opschieten

FiguranDten
Striptekenaar Marc Sleen
'Ik was beter bioloog geworden'

Heerser van de hemel beklimmen

Groene Gordel heeft toeristisch potentieel

De Groene Gordel is te weinig gekend als toeristische regio. In het *Strategisch Beleidsplan Toerisme en Recreatie 2008-2013 Groene Gordel* beseft Toerisme Vlaams-Brabant dat de aanwezige schatten onvoldoende aangeboord worden. De provincie wil daar verandering in brengen.

TEKST Luc Vanheerentals | FOTO Toerisme Vlaams-Brabant

Onbekend maakt onbemind. Uit onderzoek naar de motieven van de verblijfstoerist om een regio te bezoeken, scoort de Groene Gordel slecht. Amper 10% van de mensen laat zich inspireren door deze regio. Wie eenmaal hier verbleven heeft, is wel overtuigd. Toerisme Vlaams-Brabant wil de streek als een groene regio met een schat aan parken, tuinen en groene plekjes promoten en plant initiatieven om het aanbod op vlak van zachte recreatie (wandelen, fietsen, paardrijden ...) te vergroten. Ook andere sterke thema's worden uitgespeeld. 'Het Brabantse trekpaard heeft zijn wortels in Vollezele, maar is in deze streek ook op andere plaatsen duidelijk aanwezig. Dan heb je het bier. De Groene Gordel is de thuishaven van brouwerijen als Palm en Haacht, de ambachtelijke brouwerijen in het Pajottenland en de Zennevallei en de abdijbieren van Grimbergen en Affligem. Andere sterke thema's zijn de Vlaamse schilder Pieter Bruegel, technologie met het Huis van de Toekomst in Vilvoorde en de natuur met holle wegen, de Dijle, de Voer en de prachtige landschappen', aldus Jean-Pol Olbrechts, voorzitter van Toerisme Vlaams-Brabant.

Wandelen en fietsen

Toerisme Vlaams-Brabant wil ook werk maken van bijkomende wandel- en fietscircuits. 'Vanaf 1 juli kun je het fietsknooppuntennetwerk in het Dijleland gebruiken. In de Brabantse Kouters worden de trajecten momenteel uitgetekend en kun je vanaf 2009 de routes volgen. In het Pajottenland en de Zennevallei beginnen we dit najaar met de voorbereiding. Dit najaar komt er ook een grote meerdaagse wandellus in het Dijleland.' De onthaalinfrastructuur wordt verbeterd door horecazaken langs fietsroutes het label van 'fietscafé' (infopunt) toe te kennen. Bij topattracties worden streekbezoekerscentra uitgebouwd.

Een ander belangrijk aandachtspunt is het beter promoten en bereikbaar maken van de attracties uit de regio. Naast de topattracties zoals het Kasteel van Gaasbeek en de Nationale Plantentuin telt de regio nog vele kleinere en middelgrote attracties en musea zoals het Kasteel van Beersel en de Herisemolen. Andere attracties zoals het Sportmuseum in Hofstade hebben nog groei-potentieel.

Samen met de gemeenten

De promotie van de regio kost geld. Toerisme Vlaams-Brabant heeft een overeenkomst uitgewerkt dat aan alle betrokken gemeenten wordt voorgelegd. 'Het is de bedoeling dat de gemeenten en Toerisme Vlaams-Brabant voldoende financiële middelen samenbrengen. Elke gemeente brengt jaarlijks 0,2 euro per inwoner in; Toerisme Vlaams-Brabant zorgt voor hetzelfde bedrag. Dat levert 250.000 euro op. De provincie betaalt de personeelskosten en projecten zoals het fietsknooppuntennetwerk. Elke gemeente draagt jaarlijks ook 0,3 euro per inwoner bij in de werking van de toeristische vzw's in de drie deelregio's', aldus Jean-Pol Olbrechts.

De Groene Gordel omvat Halle-Vilvoorde en aangrenzende gebieden richting Leuven. Pajottenland-Zennevallei, Dijleland en Brabantse Kouters zijn de drie deelregio's, samen goed voor 44 gemeenten met circa 700.000 inwoners. De regio telt een 20-tal kleine en grote bosgebieden en 60 natuurgebieden. De Groene Gordel blijkt omwille van haar centrale ligging een typische regio voor dagrecreatie. Toerisme Vlaams-Brabant wil nu ook kwaliteitsvolle logiesinfrastructuur promotioneel ondersteunen. □

Développer le tourisme dans le Groene Gordel

Dans le *Strategisch Beleidsplan Toerisme en Recreatie 2008-2013 Groene Gordel* Toerisme Vlaams-Brabant profile la région comme une région verte et prévoit de développer des initiatives pour améliorer les activités récréatives 'douces'. Quelques thèmes typiques, comme le cheval de trait brabançon, les brasseries artisanales, Pieter Bruegel, la technologie avec la Maison du Futur, doivent donner à la région une place sur la carte touristique. Toerisme Vlaams-Brabant entend aussi développer des circuits pédestres et cyclables supplémentaires. Outre des attractions à succès, comme le château de Gaasbeek, l'attention se portera surtout sur les nombreuses attractions de moindre importance et les musées. Le Groene Gordel couvre Halle-Vilvoorde, le Pajottenland-la vallée de la Senne, le pays de la Dyle et les 'Brabantse Kouters', soit un total de 44 communes et près de 700.000 habitants.

04

© FC

10

© FC

22

© Memisa

inhoud

JUNI 2008 | nr. 06

04 **Waarom elkaar de duivel aandoen?**

Niets is zo vervelend als burens die elkaar het bloed onder de nagels vandaan halen. Burenbemiddeling Dilbeek leert kibbelende burens weer op een menselijke manier met elkaar communiceren. 'De levenskwaliteit stijgt als je goed opschiet met je burens. In plaats van eindeloos te kibbelen, stimuleren we de menschen om hun conflicten samen op te lossen', zegt Kaat Boon, arrondissementscommissaris bij de provincie Vlaams-Brabant en gangmaker van initiatieven rond burenbemiddeling.

10 **FiguranDten**

Het archief van striptekenaar Marc Sleen wordt ondergebracht in de Zandstraat in Brussel. Precies in dat pand, op de toenmalige redactie van *De Nieuwe Gids*, zag zijn beroemde geesteskind Nero het levenslicht. Een ideale gelegenheid om in Hoelaart nog eens aan de deur van de bekende striptekenaar aan te kloppen.

12 **GEN op het spoor (5)**

22 **Memisa ondersteunt medische projecten**

Memisa, een van de grootste niet-gouvernementele organisaties van ons land, met hoofdzetel in Dilbeek, ijvert al twintig jaar voor de verbetering van de gezondheidszorg in ontwikkelingslanden. 'We coördineren verschillende projecten over de hele wereld, voornamelijk in Afrika', zegt personeelsverantwoordelijke Greta Desmyter.

23 **Heerser van de hemel beklimmen**

Deze zomer trekt een Vlaams jongerenteam op expeditie naar de top van de Khan Tengri, een van de mooiste bergen ter wereld. Koen De Backer uit Meise neemt hieraan deel.

26 **Exotische natuur in de Rand (4)**

29 **Ontdek Taalb(l)ad en scherp je Nederlands aan**

en ook nog ...

- 06 Van Asse tot Zaventem
- 13 Randuit
- 24 Bericht uit de Rand
- 25 Van huizen en tuinen
- 28 RestauranDt
- 30 Tussen hemel en aarde
- 32 Gemengde Gevoelens

'Hoe hervorm ik het land?'

Floris' kijk op de leuke kant van het leven

colofon

RandKrant verschijnt maandelijks op 176.000 exemplaren voor de inwoners van de Vlaamse Rand rond Brussel. Het is een uitgave van de Vlaamse Gemeenschap en de provincie Vlaams-Brabant | **Realisatie** vzw 'de Rand' | **Hoofdreductie** Geert Selleslach | **Eindreductie en coördinatie** Marjan Van Hecke | **Vormgeving** Jansen & Janssen, Gent | **Fotografie** Filip Claessens en Kris Mouchaers | **Illustratie** Floris De Smedt, Illustratie Taalb(l)ad: José Da Cruz | **Druk** A. De Cuyper-Robberecht, Zele | **Redactieadres** Kaasmarkt 75, 1780 Wemmel, tel 02-767 57 89, fax 02-767 57 86, e-mail randkrant@derand.be, website www.derand.be | **Verantwoordelijke uitgever** Jan de Bock, Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, Boudewijnlaan 30, 1000 Brussel | Randuit Agenda wordt gerealiseerd met de financiële steun van de financiële steun van de provincie Vlaams-Brabant en de Vlaamse Gemeenschap.

Burenbemiddeling Dilbeek helpt buren met elkaar opschieten

Waarom elkaar de duvel aandoen?

Niets is zo vervelend als buren die elkaar het bloed onder de nagels vandaan halen. Onuitgesproken conflicten maakt van gewone mensen krijgers die desnoods een leven lang op oorlogspad zijn. Burenbemiddeling Dilbeek leert kibbelende buren weer op een menselijke manier met elkaar communiceren.

TEKST Marleen Teugels | FOTO'S Filip Claessens

Ann Dubois

Fantastisch toch als je naast iemand woont die 'hallo' zegt als je hem tegenkomt, niet?', zegt Kaat Boon, arrondissementscommissaris bij de provincie Vlaams-Brabant en gangmaker van de provinciale initiatieven rond burenbemiddeling. 'De levenskwaliteit stijgt als je goed opschiet met je buren. Het verhoogt ook de veilig-

heid, want er is sociale controle. In plaats van eindeloos te kibbelen, stimuleren we de mensen om hun conflicten samen op te lossen. Door onze bemiddeling moet de politie ook niet steeds weer voor hetzelfde probleem uitrukken. Bemiddeling voorkomt verzeekte situaties.'

Geen kop in kas maar aanpakken

'We werken zo veel mogelijk met vrijwilligers. De onbaatzuchtige inzet van een vrijwillige bemiddelaar stimuleert de ruziënde partijen om toch een beetje moeite te doen voor elkaar. Het brengt mensen soms tot inzicht. Wat zijn we elkaar toch de duvel aan het aandoen? Zelfs al worden ze niet de beste vrienden, het is al een hele stap voorwaarts als ruziënde buren elkaar gewoon met rust laten.'

In de Verenigde Staten, Nederland, Frankrijk, Italië en Spanje is burenbemiddeling goed ingeburgerd. Ook Wallonië kan mooie resultaten voorleggen. De provincie probeert nu lokale beleids mensen te overtuigen van het nut van bemiddeling bij conflicten. Dat ligt niet voor de hand. Vlamingen voelen zich onwennig als het over het bespreken van conflicten gaat. Liever dan het probleem open en bloot te benoemen en samen naar oplossingen te zoeken, doen ze alsof er niets aan de hand is. Behalve Dilbeek hebben onder meer Ternat, Merchtem, Vilvoorde en Sint-Pieters-Leeuw de voorbije jaren een burenbemiddeling opgezet. 'Inmiddels heeft de provincie al behoorlijk wat burenbemiddelaars opgeleid', beklemtoont Kaat Boon. 'Daardoor beschikken we over een netwerk van bemiddelaars. Wie in een gemeente woont die nog geen

initiatieven van burenbemiddeling heeft opgezet, kan via de provincie een beroep doen op een bemiddelaar.'

Moelijke knopen ontwarren

In Dilbeek ging de burenbemiddeling begin 2007 van start. 'Bemiddeling is altijd een vrijwillige keuze', beklemtoont Jef Mostinckx die tijdens zijn carrière bij de Vlaamse administratie Welzijn nogal wat expertise over bemiddeling heeft verzameld. Sinds hij met pensioen is, bemiddelt hij als vrijwilliger tussen ruziënde Dilbeekenaars. 'We knopen met de twee partijen gesprekken aan en begeleiden het hele bemiddelingsproces. Inmiddels hebben we heel wat ervaring met burentwisten opgedaan. De klachten gaan van grensbetwistingen over vervuiling en hinderlijk gedrag van huisdieren tot rebelerende tieners die de hele buurt van luid galmende muziek voorzien.'

Burenbemiddeling helpt in eerste instantie mensen die al jarenlang in conflicten vastzitten. Jef Mostinckx: 'Die mensen zijn soms zodanig op oorlogspad dat ze er niet meer van afwijken. Als ze nieuwe buren krijgen, zetten ze met die mensen de strijd gewoon voort. Dergelijk conflict onttaardt in een heuse machtsstrijd. Men gelooft er niet meer in dat het ooit nog tot een oplossing komt. Het ontwarren van dit soort knopen vergt tijd en heel wat positieve stimulansen.'

Op zoek naar vrijwillige bemiddelaars

'Burenbemiddeling is belangrijk omdat het de samenhang en de veiligheid in de gemeente bevordert', zegt Ann Dubois, maat-

Settling neighbour disputes

Dilbeek, Ternat, Merchtem, Vilvoorde and Sint-Pieters-Leeuw launched a neighbour dispute mediation system a few years ago. Under the scheme, volunteers try to arrange meetings so that neighbours who are at daggers drawn will start talking to each other in a civilised fashion again. 'The quarrels are generally about boundaries, dirt, troublesome pets or noise', according to Jef Mostinckx, who volunteers to mediate in disputes between people living in Dilbeek. 'We want people to talk over their problems at an earlier stage and reach new agreements rather than endlessly bickering with each other. This helps to take the pressure off the police who often have to turn out to deal with the same issues. Mediation prevents situations escalating into a major problem', stresses Kaat Boon, district commissioner for the Flemish Brabant Province.

Kaat Boon

Jef Mostinckx

schappelijk assistente bij de Preventiedienst van de gemeente Dilbeek en pionier van het project burenbemiddeling. Samen met Jef Mostinckx bemiddelt ze tussen twistende burens. In Dilbeek gebeurt dat onder de begeleiding van twee geroutineerde bemiddelaars die goed op elkaar inspelen. Co-bemiddeling helpt om beter te observeren en gericht informatie te selecteren zodat beide partijen beter aan bod komen. Emotioneel zware burenvetes oplossen, is immers geen sinecure. De bemiddelaar moet absoluut objectief en onafhankelijk blijven en mag in geen geval een kant kiezen.

‘We krijgen regelmatig nieuwe klachten binnen via de politie, de burgemeester of de huisvestingsmaatschappij Providentia waar we een samenwerkingsakkoord mee hebben afgesloten’, aldus Ann Dubois. ‘Doordat het aantal doorverwijzingen toeneemt, zijn we in Dilbeek op zoek naar vrijwillige bemiddelaars die ons team willen versterken en bereid zijn de speciale opleiding van de provincie Vlaams-Brabant te volgen.’

Burenbemiddeling is gratis

De klagers komen bij Ann Dubois terecht. ‘Ik neem contact op met de klager en de beklagde partij’, zegt ze. ‘Beide partijen krijgen de kans hun hart te luchten en hun problemen te ventileren. We wijzen hen erop wanneer ze tegenover elkaar agressief taalgebruik hanteren. Ze leren hoe ze dat kunnen bijspijkeren. Vervolgens proberen we de partijen op neutraal terrein, in mijn kantoor in het Castelhof in Sint-Martens-Bodegem, rond de tafel te krijgen. We vragen hen voorstellen te formuleren waar ze zich

achter kunnen scharen en wegen samen de voorstellen af. Als we onderling afspraken kunnen maken, zetten we die op papier. Die overeenkomst wordt ondertekend door de partijen en de bemiddelaars.’

Soms lukt het niet om de vechtende burens rond één tafel te krijgen. Ann Dubois: ‘Dan werken we via pendelbemiddeling. We stappen met de verwachtingen van de ene naar de andere partij om af te tasten in hoeverre die hier kan in meegaan.’

Het allerbelangrijkste is dat mensen weer leren op een menselijke manier met elkaar communiceren, zonder dat wrevel steevast tot conflicten leidt. ‘Als ruziënde mensen naar de rechtbank trekken, worden conflicten gebetonneerd in plaats van opgelost’, zegt Mostinckx. ‘De ene partij heeft gelijk, de andere ongelijk, terwijl er in elk conflict toch altijd twee partijen zijn. Bemiddeling biedt de partijen de kans hun verantwoordelijkheden op te nemen om conflicten op te lossen. Daarom is bemiddeling voor de kibbelaars democratisch, emancipatorisch en humaan. Mensen leren hun ongenoegen te ventileren en conflicten te voorkomen. Bovendien is burenbemiddeling gratis. De partijen voorkomen advocatenkosten als de zaak voor de rechtbank beslecht moet worden. In de toekomst is het de bedoeling dat we evolueren naar een ‘Four Door Justice’, met naast de klassieke rechtbanken veel arbitrage, verzoening en bemiddeling. Hopelijk draineren we binnen afzienbare tijd evenveel mensen naar bemiddeling als er zaken voor de rechtbank komen.’

Familiale bemiddeling in de lift

België is zeker geen koploper in bemiddeling, maar de jongste jaren zijn we aan een inhaalbeweging bezig. Commerciële bemiddeling is vandaag al wel goed ingeburgerd. Er komt ook aandacht voor de vroegtijdige bespreking van geschillen op de werkvloer. Aan de universiteit en de hogeschool van Leuven worden vanaf oktober bemiddelaars in sociale zaken opgeleid. Vooral familiale bemiddeling lijkt aan een snelle opmars bezig. Het succes hangt samen met de vele voordelen van bemiddeling.

‘Conflicten voor de rechtbank uitvechten, voegt altijd veel leed toe aan een bestaand conflict’, zegt Christine Jacobs, advocaat-bemiddelaar en docent bemiddeling aan de KU Leuven en de Leuvense Sociale Hogeschool. ‘Ik heb meegemaakt dat mensen na hun scheiding nog bijna tien jaar over de ouderschapsregeling procederen. Uiteraard is dat niet gezond, zeker niet voor de kinderen. Als mensen kiezen voor bemiddeling, nemen ze zelf hun lot in handen en laten ze belangrijke beslissingen over de kinderen en de financiën niet afhangen van de rechter. Bemiddeling is uiteraard ook veel goedkoper dan jarenlang procedures uitvechten voor de rechtbank.’ □

Info

Robert Delathouwer,
adviseur bij de provincie Vlaams-Brabant,
016-26 78 40

Van Asse tot Zaventem

NIEUWS UIT DE GEMEENTEN

Bezoekerscentrum wijst de weg

LENNIK In het Kasteel van Gaasbeek heeft een gloednieuw bezoekerscentrum de deuren geopend. Het centrum moet de toeristische toegangspoort worden tot het Pajottenland en de Groene Gordel. 'Wie langskomt in het bezoekerscentrum krijgt natuurlijk informatie over het kasteel, maar er is nog veel meer', vertelt Luc Vanackere, directeur van het Kasteel van Gaasbeek. 'Je vindt hier alle mogelijke informatie over de Groene Gordel, het Pajottenland en de Zennevallei. Vragen als 'waar kan ik een mooie fietstocht maken', 'welke activiteiten zijn er

voor kinderen', of 'waar kan ik logeren', krijgen hier een antwoord. Het nieuwe bezoekerscentrum heeft ook een videomuur en een aantal flatscreens met leuke en interessante filmpjes over de toeristische mogelijkheden en troeven van de streek.'

TD

Het bezoekerscentrum in het Kasteel van Gaasbeek in de Kasteelstraat 40 in Gaasbeek (Lennik) is elke dag open van 10 tot 18 uur, behalve op maandag.

Leereiland Nederlands

VILVOORDE Zo'n 400 cursisten Nederlands uit de Vlaamse Rand hebben hun eerste bezoek aan het 'Leereiland' achter de rug. Het initiatief van het Centrum voor Volwassenen Onderwijs (cvo) en de open school van Vilvoorde wil anderstaligen die Nederlands leren de kans geven de theorie in de praktijk om te zetten. 'Onze cursisten zijn in de les vaak bang om te praten', zegt Boris Peeters van het cvo Vilvoorde. 'Tijdens het Leereiland simuleren we het 'echte leven'. We creëren situaties waarmee de cursisten bui-

ten het leslokaal te maken kunnen krijgen: je aanmelden bij de VDAB, een pakje versturen in het postkantoor, kleren kopen enzovoort.' De cursisten reageren alvast erg enthousiast op het initiatief. 'Ik vind het belangrijk om Nederlands te leren. Mijn kinderen gaan naar een Nederlandstalige school. Wij moeten met de juf kunnen praten, dus moeten we de taal leren en hier kan ik goed oefenen', aldus Fatima.

TD

Pastorie voor gehandicapten

SINT-PIETERS-LEEUEW Op het kerkplein in Ruisbroek is de renovatie gestart van de pastorie. Het gebouw uit 1895 wordt het nieuwe tehuis voor mentaal gehandicapten van de vzw De Poel. De vereniging vangt in zijn vestigingen in Schepdaal, Sint-Genesius-Rode, Sint-Pieters-Leeuw en Ternat dagelijks meer dan 120 volwassenen met een mentale handicap op. 'De pastorie van Ruisbroek wordt grondig gerenoveerd en in de tuin komt een nieuwbouw', zegt Bert Hendrickx, directeur van de vzw De Poel. 'Er zal plaats zijn voor tien permanente bewoners. Daarnaast zijn er vijf plaatsen voor korte opvang.' Vzw De Poel krijgt het gebouw in erfpacht van de gemeente Sint-Pieters-Leeuw. 'De oude pastorie is perfect gelegen, pal in het centrum van Ruisbroek. We willen van die ligging gebruikmaken om onze bewoners zo goed mogelijk te integreren in het sociale leven in Ruisbroek. Dat kan bijvoorbeeld via het plaatselijke verenigingsleven.' Het nieuwe tehuis van de vzw De Poel moet begin volgend jaar klaar zijn.

TD

Nieuwe zwemervaring

GRIMBERGEN Als alles volgens plan verloopt, gaat in juni het nieuwe gemeentelijke zwembad aan de Ringlaan in Strombeek-Bever open. In 2001 ging het oude zwembad aan de Winkellaan dicht na een negatieve inspectie. Renoveren was uitgesloten omdat het bad zonevreemd lag. Het duurde dus bijna zeven jaar voor er een nieuw zwembad kwam. Het complex aan de Ringlaan is een van de meest prestigieuze zwembaden in de Rand. Het omvat onder meer een wedstrijd-

bad, een instructiebad, twee recreatiebaden en een thermazone met een sauna, een dampbad en een relaxatiebad. Niet alleen aan luxe, maar ook aan milieuvriendelijkheid is gedacht. Het verbruik van water en chemicaliën wordt beperkt en er wordt met zonnepanelen, groendaken en spaardouchekoppen gewerkt. De totale kostprijs van het nieuwe zwembadcomplex bedraagt zo'n 8 miljoen euro.

TD

© KM

Elkaar ontmoeten rond de tafel van het dorpsrestaurant

HOEILAART Het gemeentebestuur van Hoeilaart is gestart met een 'dorpsrestaurant'. Hoeilanders kunnen er elkaar ontmoeten en eten aan zeer betaalbare prijzen. 'De bedoeling is de sociale contacten in onze gemeente te bevorderen en mensen uit hun sociaal isolement te halen', legt schepen van Sociaal Beleid Els Uytterhoeven (Open VLD) uit. 'Iedereen is welkom, maar we mikken vooral op senioren, kansarmen en minder mobiele mensen. We bieden een uitgebreide maaltijd

aan voor 6 euro. Het dorpsrestaurant zal op verschillende locaties in de gemeente georganiseerd worden. Als het project positief wordt geëvalueerd, willen we twee keer per maand een dorpsrestaurant houden.'

TD

Het volgende dorpsrestaurant vindt plaats op 19 juni in Zaal Lindenhofin Hoeilaart.

Inschrijven kan bij het onthaal van de gemeente: 02-658 28 40, onthaal@hoeilaart.be

Taalstages voor kleuters

VLAAMSE RAND Vzw 'de Rand' organiseert tijdens de komende zomervakantie opnieuw taalstages Nederlands voor kleuters tussen 4 en 6 jaar. In de tweede helft van de maand augustus kunnen kinderen voor wie het Nederlands niet de moedertaal is en die in september naar de tweede of derde kleuterklas, of het eerste leerjaar gaan, terecht in vijf gemeenschapscentra. 'Aan de hand van een thema en een prentenboek kunnen de kinderen zich een hele week op een creatieve manier uitleven. Tijdens de stage wordt op een speelse manier omgegaan met de Ne-

derlandse taal. Zowel kinderen met als kinderen zonder een basiskennis Nederlands zijn welkom. Elke groep krijgt aangepaste begeleiding', zegt Bernadette Vriamont, stafmedewerker bij vzw 'de Rand'. Van 18 tot 22 augustus zijn er taalstages in Jezus-Eik en Linkebeek, van 25 tot 29 augustus in Kraainem, Sint-Genesius-Rode en Wemmel.

TD

Meer info over de taalstages van vzw 'de Rand': 02-456 97 84.

De maand ...

Tien lokale politiezones rond Brussel en de federale politie investeren in een intelligente camera die nummerplaten kan lezen. Zo kunnen gestolen en niet-verzekerde voertuigen opgespoord worden. • De lokale politie van **Sint-Pieters-Leeuw** wist niemand minder dan muzikant **Axl Peleman** te strikken voor haar nieuwe verkeerscampagne. Op de affiches maant hij automobilisten aan nuchter en hoffelijk te rijden, de wegcode te respecteren en te carpoolen. • Buurtbewoners uit **Westrode** (Meise) zijn naar de Raad van State getrokken om de vestiging van een regionaal bedrijventerrein aan te vechten. • Achtentwintig gemeentebesturen uit **Vlaams-Brabant** ondersteunen het gebruik van het Nederlands in de sportclubs met de actie *Ik sport. Jij sport. Wij sporten in het Nederlands*. • De **Vilvoordse** strijkwinkel bestaat vijf jaar en boert goed. Vandaag zijn er 52 mensen aan de slag en heeft de strijkwinkel zes filialen in **Vilvoorde**, **Machelen**, **Steenokkerzeel** en **Grimbergen**. Meer dan tweeduizend gezinnen doen regelmatig een beroep op de strijkwinkel. • Vlaams minister **Marino Keulen** (Open VLD) vraagt provinciegouverneur **Lodewijk De Witte** te onderzoeken of er in gemeenteraadcommissies in **Drogenbos** **Frans** wordt gesproken. Aanleiding zijn klachten van het gemeentepersoneel bij de Vaste Commissie van Taaltoezicht. • Vlaams minister van Welzijn **Steven Vanackere** (CD&V) wil de achterstand in welzijn- en gezondheidsvoorzieningen in **Halle-Vilvoorde** wegwerken. Er komen extra middelen en personeelsleden voor de centra voor algemeen welzijnswerk in **Halle**, **Vilvoorde** en het **Pajottenland**. • Langs de **Tangebeek** in **Vilvoorde** wordt een stadsrandbos van 120 ha aangelegd. Vijftig hectare is een compensatie voor het verdwenen **Witte Kinderbos** op de middenberm van de **E19**. • De gemeente **Grimbergen** krijgt

Glazen Huis ondersteunt wonen

HOELAART, OVERIJSE De gemeenten Hoeilaart en Overijse hebben samen de projectvereniging Het Glazen Huis opgericht ter ondersteuning van het lokaal woonbeleid. 'Hiermee willen we samen initiatieven rond huisvesting uitwerken', zegt Dirk Brankaer (ov2002), burgemeester van Overijse. 'Ik denk daarbij bijvoorbeeld

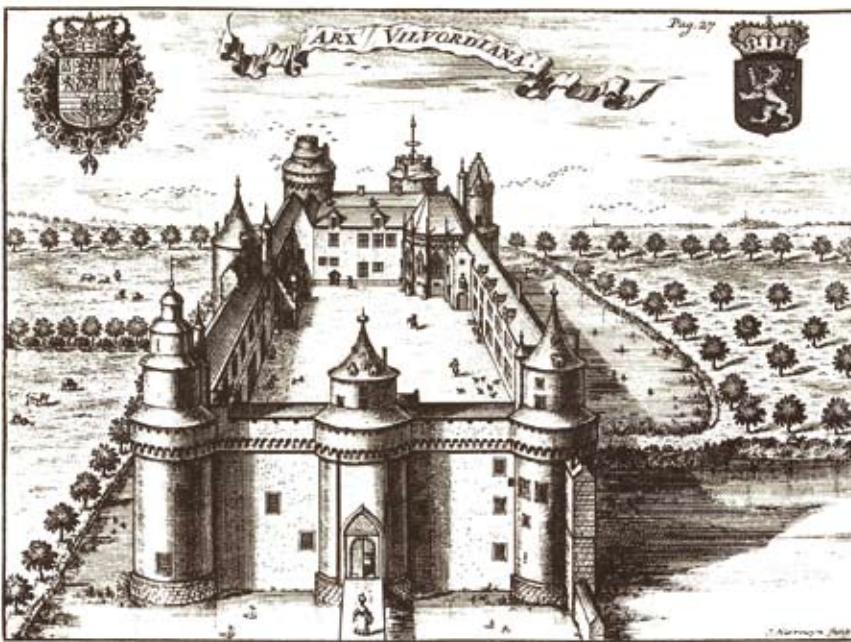
aan levenslang wonen of duurzaam en energiebewust wonen en bouwen. We gaan ook een globale doorlichting maken van de huisvestingssituatie en de kwaliteit van het woningpatrimonium in onze gemeenten. De samenwerking met de gemeente Hoeilaart is erg belangrijk. We kampen op het vlak van huisvesting grotendeels met

dezelfde problemen en dus is een gezamenlijke aanpak de beste oplossing.' Het Glazen Huis wil zo snel mogelijk van start gaan, maar het is nog wachten op de nodige subsidies van de Vlaamse overheid.

TD

🍷 Oud Nieuws

Waar stond het hertogelijk kasteel?

Wie de kaart van Vilvoorde bekijkt, ziet aan de zuidzijde een plein tussen het kanaal en de nieuwe Zenne, waar eind jaren 1770 het Tuchthuis of *de Correctie* werd gebouwd. Rechts daarvan ligt het Hanssenspark, op oude kadasterkaarten gekend als Bleykery, een naam die verwijst naar de weiden waar de inwoners in vroegere eeuwen hun was te bleken legden. Tussenin ligt een gebied dat vandaag begrensd wordt door de Tuchthuisstraat, de Trawoolstraat, de Koepoortstraat en het Heldenplein en doorsneden door de Herlaerstraat, de Kasteelstraat en de Schaarbeeklei. Op de oude kadasterkaart van 1823 staat het vermeld als Kasteel Pleyn.

Op het eerste gezicht ben je geneigd een plein te zien dat met een brug over de Zenne verbonden is met het Tuchthuis. Kasteel en de Kasteelstraat zouden dan een verwijzing

zijn naar de Correctie. Volgens John Spruyt, voorzitter van de Vilvoordse Heemkundige Kring Hendrik I, is deze veronderstelling fout. Het gaat hier om het kasteel dat de hertogen van Brabant in de 14e eeuw lieten bouwen. In de jaren 1375-1380 liet hertog Wenzel van Luxemburg, de man van hertogin Johanna van Brabant, een waterburcht optrekken. De bouwwerken stonden onder supervisie van Adam Gherijs. Deze bouwmeester werkte rond 1384 ook in de Onze-Lieve-Vrouw van de Goede Hoop-kerk in Vilvoorde waar we op de noordelijke kruisingspijler een Latijnse inscriptie over hem kunnen lezen.

Het kasteel van Vilvoorde toonde enige gelijkenis met de Bastille in Parijs. Het was geïncorporeerd in het zuidelijke deel van de stadsmuur, zoals we nog goed kunnen zien

op het plan dat Jacob Van Deventer omstreeks 1550 tekende. Aan de noord-, oost- en zuidzijde werd de burcht beschermd door de stadsgracht, aan de westzijde door de Zenne. Op een gravure van Jacques Le Roy (1699) is het kasteel afgebeeld als een waterburcht. Een opmetingsplan van Laurent Benoit Dewez, de architect van het Tuchthuis, toont een L-vormig hoofdgebouw rond een ruime binnenkoer. Het kasteel telde zeven torens: de grote toren, de kleine toren, de Montjou, de Poorttoren, de Kokentoren, de Kempeneertoren (nabij de stadsgracht) en de Chartertoren waar, zeker tot in 1667, de archieven van de hertogen van Brabant werden bewaard. Er was ook een inkompoort met een verdedigingstoren en in de zuidwestelijke hoek een burchtkapel. Verder zijn er ook versterkingen *à la Vauban* met bastions en contrascarpen te zien.

Vanaf het begin van de 15e eeuw fungeerde het kasteel als gevangenis. Zo werd er in 1536 William Tyndal opgesloten, een protestant die Engeland ontvlucht was, in Antwerpen werd gegrepen en naar Vilvoorde werd overgebracht waar hij levend werd verbrand. In 1568 werden hier opgesloten en nadien onthoofd: Antoon Van Stralen (burgemeester van Antwerpen), Jan Van Casembroot (heer van Bekkerzeel en secretaris van Egmont) en Alfons Van de Loo (de secretaris van de graaf van Hoorn).

In de tweede helft van de 18e eeuw verkeerde het kasteel in staat van verval. In 1774 werd besloten het met de grond gelijk te maken. De sloop duurde twee jaar. De afbraakmaterialen werden gebruikt in de funderingen van het nieuwe Tuchthuis waarvan de bouwwerkzaamheden in 1779 werden afgerond. Aan het kasteel herinnert sindsdien alleen nog de Kasteelstraat.

Jaak Ockelej

Alles wat je wilde weten over de Rand maar nooit durfde vragen

VLAAMSE RAND Vanaf nu vind je op de nieuwe website www.docu.vlaamserand.be een systematisch overzicht van alle relevante informatie over de Vlaamse Rand. 'Het gaat om een virtueel documentatiecentrum. Je

vindt er onder meer rapporten, onderzoekswerk, statistieken en beleidsplannen van gemeenten. We hebben al die informatie samengebracht om tot een zo goed mogelijk Vlaams bestuur te kunnen komen in de Vlaamse Rand rond Brussel, zegt minister Frank Vandenbroucke, bevoegd voor de Vlaamse Rand. www.docu.vlaamserand.be moet dé portaal-site worden voor beleidsmakers, journalisten, wetenschappers, studenten en het brede publiek met interesse voor de Vlaamse Rand. Een stuurgroep met vertegenwoordigers van de verschillende bestuursniveaus zal advies geven over onderzoek dat nog uitgevoerd moet worden. Ook de nieuwe rapporten zullen in de toekomst in het virtuele documentatiecentrum te vinden zijn.

TD

Nieuw natuureservaat

SINT-PIETERS-LEEUEW Vlaams minister van Leefmilieu en Natuur Hilde Crevits (CD&V) heeft de Zobbroekbeekvallei in Sint-Pieters-Leeuw erkend als natuureservaat. De vallei wordt beheerd door Natuurpunt en heeft een unieke natuur- en landschapswaarde. Het gebied bevindt zich tussen Anderlecht en Gaasbeek. 'De Zobbroekbeekvallei is een waardevol broekbos in het brongebied van een smalle Pajotse beekvallei. Er groeit een typische vegetatie voor vochtige gebieden met onder meer dot-

terbloem, goudveil en bittere veldkers', legt minister Crevits uit. 'We geven een jaarlijkse subsidie van 516 euro en een éénmalige toelage van 762 euro voor het startbeheer en de opmaak van het beheerplan. Natuurpunt zal dat plan uitvoeren. In samenspraak met hen willen we het terrein van 3 hectare toegankelijk maken voor het publiek. We denken onder meer aan een knuppelpad dat de wandelaars toelaat om ook het vochtige deel van het gebied te verkennen.'

TD

© KM

een restauratiepremie voor het Prinsenkasteel. Na renovatie zal het gebruikt worden door het Museum voor Oude Technieken. • De gemiddelde prijzen van woningen, appartementen en bouwgronden in **Vlaams-Brabant** zijn het voorbije jaar minder sterk gestegen dan in 2006. Het blijft wel de duurste provincie van Vlaanderen. • Het **Pajottenland** is een van de tien regio's die beroep kan doen op Vlaamse en Europese subsidies om de plattelandsontwikkeling uit te bouwen. • Een nieuwe studie wijst uit dat het aantal jobs op de luchthaven van **Zaventem** tegen 2025 kan verdubbelen. Vanaf september zorgt een nieuwe winkelzone alvast voor 70 extra banen. • De stad **Vilvoorde** ondertekende het charter tegen zinloos geweld. Tien Vilvoordse scholen werkten dit schooljaar rond dit thema. • De gemeente **Asse** besliste om het parkgebied achter de woonblokken van het Breughelpark aan te kopen en om te vormen tot een speelpark van 1,8 ha. • De bewoners van **Beigem** (Grimbergen) zijn de verkeersdrukke in hun dorpscentrum beu. De Meerstraat en de Beigemsesteenweg worden versmacht onder het grote aantal auto's en vrachtwagens. Ze vragen dat de gemeente optreedt. • Het 450 jaar oude Huisje Mostinckx in **Sint-Martens-Bodegem** (Dilbeek) wordt gerestaureerd. Het is een van de laatste lemen huisjes van de streek. • Op 15 juni is het de Dag van de Beiaard. In **Grimbergen** hebben mensen die de beiaard willen promoten elkaar gevonden in de nieuwe vereniging Beiaardvrienden Grimbergen. • De delegatie van de Raad van Europa oordeelt dat de niet-benoeming van de burgemeesters van de faciliteitengemeenten **Kraainem**, **Wezembeek-Oppem** en **Linkebeek** niet in verhouding staat tot de overtreding die ze hebben begaan. Minister Keulen noemt deze vaststelling absurd omdat de delegatie geen rekening heeft willen houden met onze taalwetgeving, het punt waarom het precies draait. Volgende maand maakt de Raad van Europa een definitief rapport op.

JH

Striptekenaar Marc Sleen:

‘Ik was beter bioloog gew

Het archief van Marc Sleen (85), de striptekenaar die liever kunstschilder of bioloog was geweest, wordt vanaf 2009 ondergebracht in de Zandstraat in Brussel, tegenover het Belgisch Centrum van het Beeldverhaal. In precies dat pand, op de toenmalige redactie van *De Nieuwe Gids*, zag zijn beroemde geesteskind Nero in 1947 het levenslicht.

TEKST Ines Minten | FOTO Filip Claessens

Een betere locatie bestaat niet, beaamt de tekenaar. ‘Dankzij de stichting zullen mijn tekeningen nooit verspreid worden in alerhande kluizen waar ze nooit meer uit raken.’ Momenteel is het Belgisch Centrum van het Beeldverhaal volop bezig met de ontsluiting van het archief. Een ideale gelegenheid om in Hoeilaart nog eens aan te kloppen aan de deur waarvoor een levensgrote Nero de wacht houdt.

Nero leeft nog steeds

Bij het begin van het gesprek heeft de striptekenaar er blijkbaar niet veel zin in. ‘Ach, *meiske*. Ik heb alles al gezegd wat er te zeggen valt. Er zijn boeken vol geschreven over mij. Wat kan ik daar nog aan toevoegen?’ Na een kopje koffie raakt Marc Sleen stilaan toch in de stemming. Het wordt snel duidelijk dat hij nog altijd graag babbelt over zijn geestelijke nalatenschap. ‘Vrienden, bekenden en onbe-

kenden spreken me geregeld aan over Nero’, legt hij uit. ‘Onlangs ontmoette ik Rik Torfs voor het eerst en die zei dat hij Nero gevolgd heeft van in zijn jeugd en dat hij hem schitterend vond. En vorige week nog liep er een dame voorbij terwijl ik op restaurant zat. Ze raakte mijn arm even aan en zei: ‘Meneer Sleen, bedankt voor wat u ons allemaal gegeven hebt in onze jeugd.’ Zulke dingen doen me plezier. Hergé zei ooit: ‘Ik maak strips voor kinderen van 7 tot 77.’ Wel, ik durf te zeggen dat ik er heb gemaakt voor kinderen van 6 tot 86. Vaders lezen Nero voor aan hun kinderen en mensen van mijn eigen leeftijd lezen ze ook nog, en dat terwijl er geen nieuwe albums meer verschijnen. Dat wil zeggen dat Nero zijn betekenis heeft, hè ...’

Muizen voor de uil

In zijn voortuin staat een groot Nerobeeld. Zo wist ik meteen dat ik aan het juiste adres was. Marc Sleen woont heel rustig, middenin

het groen. ‘Ik woon al 57 jaar in Hoeilaart’, vertelt hij. ‘Ik ben in Gent geboren, heb mijn jeugd doorgebracht in Sint-Niklaas, ben dan weer naar Gent verhuisd, waar ik naar Sint-Lukas ben gegaan en waar ik de oorlog heb meegemaakt. Toen ik bij de krant aan de slag ging, pendelde ik tot ik me eerst in Schaarbeek dan in Wemmel en drie jaar in La Hulpe heb gevestigd. Op een mooie winterdag, in de sneeuw, heb ik deze villa gevonden. Ik heb hem gekocht, ben altijd gebleven en zal hier sterven, want ik vind het hier zalig! Het enige geluid dat ik ’s nachts hoor, is het geroep van een uil. Ik heb net nog een muis voor hem klaargelegd. Ik vang die beestjes in mijn voliëre en ik doe ze hem dan cadeau. ’s Nachts komt hij ze ophalen en dan roept hij om me te bedanken. Of zo stel ik het me toch voor ...’

‘Nero is mijn geesteskind’, antwoordt hij als ik hem vraag wat de figuur voor hem betekent. ‘Ik heb hem gemaakt in een gekke periode: ik was 22. Maar waarom het iemand moest worden met een hoge hoed en een strikje weet ik niet meer precies. Ik weet alleen dat ik van meet af aan het idee had dat Nero almaar rijk moest worden: een simpele duif met zin voor avontuur, een groot rechtvaardigheidsgevoel en een even groot verlangen om rijk te worden. Het leek hem ook altijd te lukken. Nero werd miljonair, miljardair, maar raakte al dat geld ook telkens weer kwijt. Dat materialisme is universeel. Elke gewone man droomt ervan om geld te hebben, een grote auto, een mooi huis ...’

Omdat Nero niet slim genoeg was om al zijn avonturen in zijn eentje tot een goed einde te brengen, schonk Marc Sleen hem een zoon. Als je de tekenaar over Adhemar bezig hoort, hoeft je niet lang te gissen wie naast Nero zelf zijn favoriete personage uit zijn albums is. ‘Je moet Nero en Adhemar als een onafscheidelijk duo zien’, legt hij uit. ‘Het figuurtje is pure kolder, want geen enkel kind is zo verstandig. Adhemar is een rekenwonder, spreekt negentien talen, kent alle encyclopedieën uit het hoofd en hij is nog maar vijf. Eigenlijk moet je vader en zoon zien als één enkele figuur, waarbij Adhemar de func-

Nero lebt noch immer

Der Comic-Strip-Zeichner Marc Sleen (85) hat ein Leben voller Abenteuer, harter Arbeit und Humor hinter sich. Er spricht noch immer gerne über sein geistiges Kind. ‚Freunde, Bekannte und Unbekannte kommen immer wieder auf Nero zu sprechen. Das freut mich.‘ Von Anfang an hatte er die Idee, dass Nero allmählich immer reicher werden sollte. ‚Ein einfältiger Geist mit Sinn für Abenteuer, einem großen Gerechtigkeitsgefühl und einem gleich großen Verlangen, reich zu werden. Dieser Materialismus ist etwas Universales. Jeder normale Mensch träumt davon, Geld zu haben, ein großes Auto zu fahren und in einem schönen Haus zu wohnen ...‘ Das Archiv von Sleen wird ab 2009 in der Zandstraat in Brüssel untergebracht, direkt gegenüber dem Belgischen Zentrum des Comicstrips. Neben Zeichnen und Malen hat Marc Sleen aus Hoeilaart noch eine weitere Leidenschaft: die Tierwelt. ‚Wahrscheinlich wäre ich besser Biologe geworden als Zeichner‘, so meint er.

orden'

tie van het brein heeft.' Hoe maak je zulke keuzes? Marc Sleen haalt de schouders op. 'Het gebeurt spontaan. Je bedenkt iets en dat ontwikkelt zich in de loop van alle albums die erop volgen.'

Verzot op de Afrikaanse fauna

Marc Sleen schreef en tekende in totaal 217 Nero-albums en had op een zeker moment zeven series lopen in de krant. 'Ik werkte van 's morgens tot 's avonds, ook in het weekend, en ik ben pas op mijn 82 gestopt met publiceren. Er zijn er niet veel die me dat nadoen', zegt hij. 'Als je ouder wordt, vraag je je soms af waarom je in je leven zo hard hebt gewerkt, maar het was een drang.' Sleen tekende vanaf het moment dat hij fatsoenlijk een potlood kon vasthouden. Ooit zelfs op de bolhoed van zijn vader. 'Ik wou eigenlijk kunstschilder worden', legt hij uit. 'Ik vind het jammer dat die droom nooit in vervulling is gegaan. Toen ik zo druk bezig was met mijn strips, dacht ik dat het voor na mijn pensioen zou zijn. Maar het pensioen schoof ik op de lange baan en nu beef ik een beetje, dus lukt het niet meer. Ik heb twee jaar geen potlood meer aangeraakt.'

Behalve tekenen en schilderen ('Een onderscheid dat je als kind niet maakt'), had Marc Sleen al vroeg een tweede passie: de dierenwereld. 'Vooral de dieren uit Afrika fascineerden me. Toen ik zes was, verzamelde ik plaatjes van dieren die je bij de chocolade kreeg. Ik kleefde ze minutieus in themaboeken.' Ook de dierentuinen van Antwerpen kende de jonge Marc Sleen als zijn broekzak. 'Mijn vader nam me er wekelijks mee naartoe. Het is te zeggen: hij zette mij daar af en ging zelf pintelieren of zo', lacht hij. 'Twee uur later kwam hij me weer ophalen. Ik kende alle dieren en wist zelfs hoe ze heetten. Over de natuur mag je me alles vragen. Het is altijd mijn grootste hobby geweest.' Volgens Sleen is zijn liefde voor de natuur aangeboren. 'Waarschijnlijk was ik beter bioloog geworden', bedenkt hij. 'Nu heb ik al die jaren onder tl-licht naar een vel wit papier zitten staren. Ik heb er mijn ogen mee kapot-

gemaakt. Vanuit de wagen dieren bestuderen of met een veldkijker in de brousse rondlopen, zou ongetwijfeld beter geweest zijn voor het lichaam.'

Strips zijn altijd zijn hoofdbezigheid gebleven, maar zodra hij de kans kreeg, reisde hij naar Afrika om er de dieren, die hij in zijn boeken en in de dierentuin ontmoette, in hun natuurlijke omgeving op te zoeken. Vijfendertig safari's heeft hij er erop zitten. 'Ik heb moeten wachten tot ik 40 was voor ik me die reizen kon permitteren, maar daarna ging ik elk jaar. Ik trok een maand naar Afrika om de dieren te bestuderen, daarna toonde ik in België de films die ik erover maakte en met de opbrengst daarvan kon ik het jaar erop opnieuw op safari. Op die manier heb ik heel Afrika gezien, maar vooral Oeganda, Kenia en Tanzania. Ik leefde een jaar lang naar die reizen toe. Een bijkomend voordeel was dat ik vaak uit Afrika terugkeerde met een idee voor een volgend album. Zo heb ik er eentje gemaakt over de schoenbekvogel, een heel

schuw diertje met een enorme bek, waar ik erg lang naar heb moeten zoeken voor ik het op film heb kunnen vastleggen.'

'Heel mijn leven is een mengeling van avontuur, hard werken en ...' Marc Sleen monkelt: 'van humor, van spirit en van ...' Nu zet hij zich schrap in de sofa, spreidt zijn armen en zegt met een brede glimlach: 'van genialiteit!' Hij corrigeert zichzelf echter onmiddellijk, want 'zoiets mag je natuurlijk niet zeggen. Duidelijk is wel dat de tekenaar schik heeft gekregen in het gesprek over zijn werk en hobby's. Als hij even later bij het vertrek de deur voor me opent, vraagt hij me: 'Je weet dat ik ridder ben, hè?' Ik knik en hij gaat verder: 'Maar ik gedraag me niet erg ridderlijk. Een echte ridder zou een jongedame nu naar het station brengen, maar dat kan ik niet doen, omdat ik al een tijdje niet meer met de auto rijd', grapt hij. Ik antwoord dat wandelen gezond is en hij zegt, weer heel ernstig: 'Je hebt gelijk. Ik zou het wat meer moeten doen.' □

Het station van Linkebeek

Het Gewestelijk Expresnet (GEN) is in volle opbouw. Het net van treinverbindingen garandeert vanaf 2016 elke vijftien minuten comfortabele treinritten op de vijf belangrijkste assen naar de hoofdstad. Zowat elke stopplaats of halte binnen een straal van dertig kilometer rond Brussel wordt gemoderniseerd en de spoorinfrastructuur wordt fors aangepast. Deze maand bekijken we lijn 124 Brussel-Nijvel.

TEKST Bart Claes | FOTO Kris Mouchaers

Lijn 124

Bewoners vrezen jarenlange werken

Lijn 124 tussen Ukkel en Nijvel strekt zich uit over 23 kilometer. Infrabel, de infrastructuurbeheerder van het Belgische spoorwegennet, zal de sporen verdubbelen van twee naar vier. Dit is nodig om zowel de snelle treinen als de GEN-treinen gelijktijdig te laten rijden. 'De snelste treinen zullen er 160 kilometer per uur kunnen rijden; vandaag is dat 120 kilometer. De stations en stopplaatsen van Linkebeek, Holleken, Sint-Genesius-Rode, De Hoek, Waterloo, Eigenbrakel, Lillois en Nijvel worden gemoderniseerd. De perrons worden aangepakt en de toegankelijkheid voor personen met een beperkte mobiliteit wordt verbeterd', weet Frederic Petit, woordvoerder van Infrabel. In Nijvel komt er ook een parkeerterrein voor 750 wagens. En er komen twee nieuwe stopplaatsen: Moensberg en Braine-Alliance. De eerste stopplaats zal dienst doen als knooppunt van lijn 124 en lijn 26 Halle-Vilvoorde. De werkzaamheden op lijn 124 duren tot 2016. Kostprijs van dit project: 525 miljoen euro.

Valse start

Het grootste deel van het traject ligt in het Waals Gewest. Infrabel heeft de bouwvergunning voor de werken op Waals grondgebied al een tijdje op zak, maar nu kunnen de werken pas echt van start gaan omdat de bezwaren van inwoners bij de Raad van State pas verworpen zijn. Voor de 1,4 kilometer

op Brusselse bodem heeft Infrabel ook een vergunning op zak, voor de 5,8 kilometer op Vlaams grondgebied nog niet. In Vlaanderen snijdt lijn 124 door Linkebeek en Sint-Genesius-Rode.

In Sint-Genesius-Rode komt er een gloednieuw stationsgebouw naast het oude. Daarvoor moeten enkele woningen wijken. De eerder droevig ogende stationsbuurt wordt verfraaid. Het oude, beschermde stationsgebouw blijft staan en krijgt een nieuwe functie. Welke, dat is nog niet duidelijk. Onder het nieuwe station komt een ondergrondse parking voor 150 wagens. Treinhalte De Hoek krijgt een moderne wachtruimte.

Er staan ook grote wegenwerken op het programma. Zo zal Infrabel de brug over de sporen van de Zoniënwoodlaan volledig vernieuwen. Ook de bruggen van de Gehuchtstraat en de Paardenstraat worden vervangen, net als de onderdoorgangen van de Hoekstraat en de Toeristenlaan. In Linkebeek worden er drie bruggen aangepast en aan de Kleindalstraat komt er een bescheiden viaduct. Het verloederde station wordt aangepakt en de stopplaats Holleken wordt vernieuwd.

Protest

Uit Sint-Genesius-Rode en vooral Linkebeek komt er protest tegen de aangekondigde werken. Onder de koepel GEN-Linkebeek verzamelde een actiecomité honderden

handtekeningen tegen de verdubbeling van de spoorlijn. 'Een verdubbeling tot vier sporen is volgens ons niet nodig', vertelt Michel Hellowell uit Linkebeek. 'Het is makkelijker voor Infrabel, dat wel, maar nodig? Je kunt het treinverkeer ook zo organiseren dat je vier treinen per uur kunt laten rijden op twee sporen. De plannen van de NMBS en Infrabel zullen onze gemeente jaren teisteren. De vrachtwagens moeten door onze smalle straten. Dat wordt onleefbaar. Dat willen we niet.'

Volgens ingenieur Henri Detandt van Tuc Rail, het studie bureau dat de werken uitvoert, zijn twee sporen niet realistisch. 'Dan blijft er onvoldoende ruimte om zowel de trage als de snelle treinen op lijn 124 te laten rijden', klinkt het. 'Als je iets wilt verbeteren aan de mobiliteit rond Brussel, dan zijn bijkomende sporen absoluut noodzakelijk. Extra capaciteit is geen luxe, het is gewoon nodig.' Toch is het bewonerscomité niet van plan het hierbij te laten. 'Als het Vlaams Gewest een bouwvergunning aflevert, gaan we in beroep bij de Raad van State', stelt bewoner Michel Hellowell. Infrabel hoopt in 2009 met de werkzaamheden in Sint-Genesius-Rode en Linkebeek te starten, al kan een procedure bij de Raad van State voor vertraging zorgen.

Info

Bewoners met vragen kunnen terecht op het groene nummer 0800-55 000.

AGENDA RANDUIT

van 5 juni
t.e.m. 4 juli

Diva's sterven (niet)

© Annemie Augustijns

TENTOONSTELLING Divakostuums uit de depots van de Vlaamse Opera transformeren in de historische ruimtes van het Kasteel van Gaasbeek in tijdloze schimmen. Medea hoeft zich niet meer op de ontrouwe Jason te wreken en Cleopatra moet al evenmin het onderspit delven van Octavianus. Ook Aida is uit haar grafkelder ontsnapt, terwijl elders La Bohème, Norma en andere oervrouwen uit de operaliteratuur opdoemen. Hoewel ze onttrokken zijn uit hun oorspronkelijke context blijven deze mythische figuren ons toch fascineren. Via optische illusies komen de passionele personages opnieuw tot leven. Ook de

West-Vlaamse 'gothic art' kunstenaar **Johan Clarysse** betovert de kasteelbezoeker op deze dubbeleexpo met een twintigtal schilderwerken. 'De meester van de onzekerheid', zoals hij wel eens wordt genoemd, speelt in op de ambivalente aspecten van het kasteel. Het onderscheid tussen echt en vals verdampt. De diva's zijn zo opgesteld dat ze jou onvermijdelijk in verwarring brengen.

LD

Van 27 juni t.e.m. 17 augustus
Gaasbeek, Kasteel van Gaasbeek,
info 02-531 01 30

Artiesten in ateliers

© Bert Dekelver

EVENEMENT Meer dan zeventig Tervurense beeldende kunstenaars verwelkomen je tijdens de **ArTiesTenToer** in hun atelier. Aan de zevende editie nemen naast de semi-professionele aquarellisten, beeldhouwers, pottenbakkers en ceramisten ook leerlingen van een basisschool in Tervuren en Moorsel deel. Opmerkelijk is de groepsexpositie van de Twaalf Vurige A(rt)postelen in de Sint-Janskerk. Ze

breken door de muren, die uit angst of liefde-loosheid zijn opgetrokken. Toch beelden niet alle werken zo'n verheven boodschap uit. Op het traject loop je zowel figuratieve als abstracte en conceptuele kunstenaars tegen het lijf. **Jacques Dujardin** toont hoe hij met organisch weefsel aan de slag gaat. Merkwaardig zijn de werken die hij vervaardigt met witte, doorzichtige darmvliezen. Wie zich snel een beeld wil vormen van het overvloedige aanbod vindt in GC Papeblok een representatief werk van elke artiest.

LD

 Met steun van de
Vlaamse overheid

14 en 15 juni, 10.00-18.00
Tervuren, info 02-769 20 81
Op de toeristische dienst (Markt)
zijn plannetjes beschikbaar.
www.artiestentoer.be

Gevarieerd feest

EVENEMENT De gemeentelijke basisschool van Overijse en Toekomstrock bedachten drie jaar geleden een spitsvondige naam voor de feestelijke tweedaagse die ze sindsdien in het tweede weekend van juni op het Stationsplein organiseren. 'Isca' is de oudste naam van de gemeente en 'scala' zinspeelt op het gevarieerde aanbod. In navolging van de beachparty's wordt er voor wit strandzand gezorgd.

De Koninklijke Harmonie Sint-Martinus bijt op zaterdagmiddag de spits af. Het streekorkest The Cast speelt covers uit de jaren '60 tot nu. Onderhoudende bigbandmuziek wordt afgewisseld met rock, swing en boogiewoogie. Ook **Leo Van den Wijngaert** en druivenkoningin **Leen Jonckers** laten horen wat ze in hun mars hebben.

Palomine brengt complexloze songs die zich in het geheugen nestelen. Het avondprogramma start om 19.00 uur met de groep Zeker Weten, die zich specialiseerde in Nederlandstalige afrock, al dan niet gemixt met latino en funk. Deze formatie brengt een uitbundige en zinnenprikkelende hommage aan de lichamelijke geneugten. De Mens en de coverband Les Truttes loodsen het publiek met bloedserieuze ontboezemingen en superkitsch de nacht in.

Op zondagmiddag verschijnt na het optreden van de leerlingen van de gemeentelijke basisschool Piet Piraat op het toneel. De kapitein van de Scheve Schuit is nog steeds op zoek naar een verborgen schat.

LD

Met steun van de
Vlaamse overheid

Tropiscala

Zaterdag 21 juni, 12.30
(beachvolleybaltoernooi)
en 15.30 (muziekoptredens)
Zondag 22 juni, 14.00 (schooloptreden)
en 16.15 (Piet Piraat)

Overijse, Stationsplein, info 0473-93 99 01
Gratis toegang, www.tropiscala.be

© Guy Kokken

NIETTE
MISSEN

Messiaen, Distler en de orgelvirtuozen

MUZIEK Nadat de Franse organist **André Isoir** op de eerste zondag van juni in de Grimbergse abdijkerk een hommage brengt aan de mystieke toondichter Olivier Messiaen, speelt **Kamiel d'Hooghe** een week later onder meer een partita op een adventslied van Hugo Distler. Beide componisten werden honderd jaar geleden geboren. 'Distler was kantor in Lübeck en leraar aan de conserva-

Kamiel d'Hooghe

toria in Stuttgart en Berlijn', licht d'Hooghe toe. 'De nazi's bestempelden zijn werk, dat een hoogtepunt vormt in de Duitse orgelliteratuur, als ontaarde kunst. In 1942 werd hij voor militaire dienst opgeroepen. Maar hij wilde geen toegevingen doen en stapte uit het leven. In zijn composities zet hij zich af tegen de romantische modes. Liever greep hij terug naar de renaissance en de barok. Hij prefereerde een zuivere, lineaire schrijfwijze. Distler oefende een sterke invloed uit op Vic Nees. Zelf heb ik het orgel van de Jakobkerk in Lübeck, waarvan hij titularis was, ook bespeeld.' D'Hooghe vertolkt ook werk van Buxtehude, Bach, Mendelssohn en Brahms.

De orgelcyclus wordt dit jaar voor de eerste keer afgerond met een platform voor jonge Vlaamse virtuozen. **Els Biesemans** (30), die tegenwoordig in Zürich haar vaste orgelstek heeft, en **Bart Jacobs** (32) putten uit het repertoire van John Blow, Nicolaus Bruhns, Bach, Mozart, Mendelssohn en Messiaen. Beide ex-studenten van het Leuvense Lemmensinstituut spelen tot slot ook samen.

LD

Zondag 1 juni, 15.00 André Isoir

Zondag 8 juni, 15.00 Kamiel d'Hooghe

Zondag 22 juni, 15.00 Biesemans & Jacobs

Grimbergen, abdijkerk, info 02-263 03 43

Rock around the Atomium

MUZIEK Haal je stevigste spijkerbroek of flodderigste hoelahoepjurk uit de kast. Een leren jekker in de stijl van James Dean staat ook niet mis. Wrijf voldoende brillantine in je haar. Maar trek vooral je meest glimmende en elegantste dansschoenen aan. Een halve eeuw na Expo 58 kan er op de laatste zaterdag van juni eindelijk gerockt, geswingd en gehopt worden aan het Atomium. Al van in de vroege namiddag wordt er verkwikkende muziek uit de jaren vijftig gespeeld. De Extraordinaires, Moonshine Reunion, Bebops, Hotrocks en Running Wild treden in het voetspoor van Bill Haley, Jerry Lee Lewis en Chuck Berry. De presentatie wordt toevertrouwd aan revue-artiesten. Tussen de optredens geeft het Apollo Swing Team dansinitiaties. Retrofreaks kunnen zich vergapen aan de Vespa's, oldtimers en klassieke fietsen uit de fifties.

LD

Zaterdag 28 juni, 14.00-1.00

Brussel, Atomium,

info 0494-88 66 67

Gratis toegang

Rockkunst voor oog en oor

TENTOONSTELLING Heel wat rockmuzikanten hebben hun wortels in de beeldende kunst. Vaak zijn daarvan visuele sporen te zien op hun concerten. Denk maar aan de rode tong van The Rolling Stones of de gedaanteveranderingen van Madonna. Jérôme Sans selecteerde voor de Bozarexpositie *It's not only Rock 'n' Roll, Baby!* een twintigtal iconen uit de voorbije drie decennia, die hun rockenergie ook in visuele prikkels hebben vertaald. Rock Werchter, dat deze zomer voor de 33e keer plaatsgrijpt, verleent zijn medewerking.

'Vele werken zijn zelden of nooit getoond', onthult de tentoonstellingsmaker, die sinds begin dit jaar directeur is van het Ullens Centre for Contemporary Art in Peking. 'Sommige

stukken zijn zelfs speciaal voor dit evenement gemaakt. Een historisch of representatief overzicht moet je echter niet verwachten. De bezoeker zal tot de bevinding komen dat bij deze artiesten muziek en beeldende kunst onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn.'

Yoko Ono ontwierp al voor de biënnale van Lyon sneeuw witte cilindervormige onchordzaklampjes, die ook figuurlijk licht in de duisternis moeten brengen. Zij werden kwistig aan de passanten uitgedeeld. Ook bestookt ze bezoekers maar al te graag met 'wijze' opdrachten. De buitenissige weduwe van John Lennon leerde haar man indertijd kennen op één van haar vernissages. Ook na zijn dood blijft ze zowel op artistiek als muzikaal vlak actief.

The Residents zijn een geheimzinnig kwartet, dat sinds 1972 theatrale concerten geeft zonder dat de muzikanten hun identiteit onthullen. Zij dragen een hoge hoed en lange kleren, maar trekken maskers in de vorm van een oogbal over hun hoofd. Omdat zij hun komst slechts op het laatste moment aankondigen en alle interviews weigeren, blijft de mythe bestaan. **Brian Eno**, die vooral kosmische muziek componeerde en met U2, Talking Heads, John Cale en David Bowie intensief samenwerkte, volgde een kunstopleiding in Winchester. Hij experimenteert met ongewone lichtbronnen. *77 Million Paintings* en de recente *55 Million Crystals* bezorgen door de langzame veranderingen in het beeld elke toeschouwer een andere kijker-ervaring. Multimedia artieste **Laurie Anderson**,

Festival met veel kleur en bruisende muziek

Erykah Badu

EVENEMENT Drie dagen lang dompelt Couleur Café je onder in een multicultureel bad van kleurrijke parades, bruisende concerten, aanstekelijke dansateliers en kritische tentoonstellingen.

Aan de kraampjes in de 'Goed Etenstraat' worden gerechten uit alle continenten geserveerd. Het Afrikaans dorp lokt gewoontegetroou vooral kinderen omdat ze er attractieve workshops kunnen volgen waar luidruchtig

tamtam wordt gespeeld. Vergeet echter niet 'Solidarity Village' te bezoeken waar tientallen niet-gouvernementele organisaties hun werking toelichten. Dit jaar staat in het teken van de migratiegolf van Zuid naar Noord. Onder de titel *Clandestino* wordt het verschil verduidelijkt tussen asielzoekers en mensen zonder papieren. Iedere festivalganger krijgt bij het binnenkomen een voorlopige identiteitskaart. De geldigheid verstrijkt na drie dagen. Wie zich in het Solidarity Village wil regulariseren, moet allerlei tests ondergaan en enkele administratieve formaliteiten vervullen. Met de tijdelijke bewoners van het Klein Kasteeltje wordt een kunstatelier opgezet, waarvan de resultaten op Couleur Café worden getoond.

Het muziekprogramma wordt gespreid over drie tenten en de 'Electro World' loods. De 'Titan' ontvangt de bekendste artiesten. Maar ook in de 'Univers' en de 'Fiesta', die veel kleiner zijn, springen vaak de vonken van het podium. Op vrijdag bijt **McSolaar** in de hoofdtent de spits af. De Senegalese rapper uit Parijs dankt zijn populariteit aan zijn recht-voor-de-raap-taal, waarin hij iedere vorm van geweld afzweert. Daarna vertegenwoordigt de Afro-Amerikaanse diva **Erykah Badu** de 'nieuwe soul'. Ook zij neemt geen blad voor de mond en legt haar zwarte ziel bloot. Orishas sluit de eerste dag af. De Cubaanse groep verwerf onder Castro al zo'n cultstatus dat ze nu de Buena Vista Youngster Club wordt genoemd.

De Franse chansonnier **Bernard Lavilliers** treedt op zaterdagmiddag in het voetspoor van Leo Ferré. Op een subtiele manier verwerkt hij elementen uit de muziekstijlen van Tennessee, Jamaica en Beiroet. Met zijn overrompelende carnavaleske rock zal de zouk-formatie Kassav' uit Guadeloupe en Martinique er vervolgens voor zorgen dat iedereen uit de bol gaat. **Tiken Jah Fakoly** uit Ivoorkust gaat met zijn extroverte melancholische stem de reggaetoer op. Na het traditionele vuurwerk is het Cubaanse orkest Los Van Van aan zet. Dirigent **Juan Formell** tekent voor dansbare timba, tropische salsa en moderne songo.

Weemoedig als altijd zal **Cesaria Evora** op zondagmiddag haar 'saudade' gevoel delen met het publiek. De Kaapverdische diva treurt over ontrouwe geliefden en de ongemakken van het menselijke bestaan. Bij het Massilia Sound System zal het er heftig aan toe gaan. De rappers uit Marseille schakelen van het Frans geregeld over op het Occitaans. Reggaester **Jimmy Cliff** en de Italiaanse charmezanger **Zucchero** zorgen ervoor dat de 19e festivaleditie suikerzoet eindigt.

Ludo Dosogne

Couleur Café

27, 28 en 29 juni

Brussel, Tour & Taxis, info www.couleurcafe.be

Dagtickets & combitickets,

kinderen onder 10 jaar gratis

die in de jaren tachtig furore maakte met haar futuristische plaat *O Superman*, studeerde kunstgeschiedenis en beeldhouwkunst. Waar haar nieuwe Homeland project rond draait, zal pas de komende weken duidelijk worden.

In New York ontdekte Jérôme Sans enkele nieuwe formaties. Kembra Pfahler leunt aan bij de punk en de donkere gothic art. De schaars geklede muzikanten nemen uitdagende houdingen aan of verdwijnen in een haaienmond. Ook **Alan Vega**, **Antony**, **Bianca Casady**, **David Byrne** en Chics on Speed pakken uit met visuele hoogstandjes. Met zijn acrylschilderijen is de Gentse performer **Bent Van Looy** van Das Pop de enige Vlaamse rocker in het gezelschap. Bij de expositie verschijnt een rockartmagazine.

Ludo Dosogne

Van 17 juni tot 14 september

Brussel, Bozar, info 02-507 82 00

Bent Van Looy, Untitled, 2006

© Philippe De Gobert

NIETTE
MISSEN

Psychedelische muziek en steekspelen

EVENEMENT Wie de Beerselse kasteel- feesten ooit heeft meegemaakt, weet hoe stemmig het er aan toe gaat. Als aanloop tot de Guldensporenworp op zaterdag (17.30 uur) zijn er al van in de vroege namiddag volksspe- len en activiteiten voor kinderen. Het mannen- kwintet Reset frist in de vooravond songs op van The Beatles, David Bowie, dEUS, Novastar en Madness. Liever dan een beroep te doen op traditionele instrumenten, maken ze voor hun elektronische effecten gebruik van een compu- ter en een futuristische mengtafel. **Gene Tho- mas**, die niet alleen als popartiest maar ook als televisiepersoonlijkheid furore maakt, brengt een selectie uit zijn oeuvre. The Incredible Time Machine gaat vanaf 21.15 uur de psychedelische toer op. Zij hopen extatische pieken te bereiken waarmee ze hun publiek naar hemelse hoog- ten kunnen voeren. Het muzikaal vuurwerk om 23.00 uur wordt een magisch en spetterend kijkfeest.

Op zondagnamiddag zijn er gewoonte- getrouw vanaf 15.15 uur middeleeuwse steek- spelen. Nadien zijn de Kriegels van de partij met onvervalste rock. De vrolijke popzusjes zijn in- dertijd ontsnapt uit een boek van Marc De Bel. Om hun braaf imago af te leggen, zingen ze nu uit volle borst 'Ik wil een tatoe op mijn bil'. De Sublimo's sluiten de tweedaagse af met enkele muzikale pareltjes. **Charles Van Domburg, Raf Van Brussel** en **Bert Gielen** hebben elk apart al een subliem repertoire opgebouwd.

LD

Beerselse kasteelfeesten
Zaterdag 28 juni, 14.00-24.00
Zondag 29 juni, 14.00-21.00
Kasteel van Beersel,
info 02-359 17 31
Gratis toegang

Een greep uit het Kwartslagaanbod voor deze maand

Kwartslag

Spitten in de Toverberg

THEATER Toneelgroep Stan, Maatschap- pij Discordia, De Koe, Dood Paard en Wil- lem De Wolf bundelen hun krachten voor een stapsgewijze bewerking van *De Toverberg* van **Thomas Mann** (1875-1955). In deze roman be- zoekt de jonge Hans Castorp zijn neef in het sanatorium. In deze koortsachtige omgeving gaat het er heel anders aan toe dan op het platteland waar hij vandaan komt. Hij raakt in de ban van Claudia Chauchat. De democ- ratische humanist Ludovico Settembrini wordt zijn mentor. Hij moet echter optornen tegen de sinistere nihilist Leo Naphta. Vijfjaar na het uitbrengen van *Der Zauberberg* werd Thomas Mann bekroond met de Nobelprijs literatuur. Bij de opkomst van het nazisme week de Duitse auteur uit naar Zwitserland en later naar de Verenigde Staten.

We hebben een/het boek (niet) gelezen is de titel van de eerste aflevering van dit mammoet- project, dat vooral de intellectuele en emo- tionele ontwikkeling van het hoofdpersonage beschrijft. Om niet onder het gewicht van dit literaire meesterwerk te bezwijken, spitsen de acteurs zich in elk deel toe op een andere antagonist. Zij houden zich niet strikt aan de tekst, maar vertellen het verhaal in eigen bewoordingen en met talloze randopmer- kingen. Ook willen ze de dominantie van de tijd zichtbaar maken. Voor de relativerende invulling van de verschillende rollen is de 'vervreemdingstheorie' van Bertolt Brecht hun richtsnoer.

LD

Van 18 tot 26 juni, 20.30
Brussel, Kaaithaterstudio's, info 02-201 59 59

De KVS, het Kaaithater en de cultuurcentra Westrand en Strombeek zetten elke maand een Kwartslagvoorstelling in de kijker. Met de Kwartslagpas (28 euro) kunnen dit seizoen vier van deze voorstellingen worden bijgewoond, waarvan één in elk theater. www.kwartslag.be

Nieuwe dansers zwaaien

DANS Deze maand ronden twintig stu- denten van de Performing Arts Research and Training Studios (P.A.R.T.S.) hun vierjarige opleiding af met een Graduation Tour. Ze zijn afkomstig uit Australië, Ecuador, Spanje, Denemarken, Zuid-Korea en nog heel wat andere landen. In drie Vlaamse en zes bui- tenlandse steden stellen ze in een reeks open- bare optredens hun eindwerk voor. Ook het Kaaithater stelt zijn podia beschikbaar.

De spanning is te snijden tijdens de eerste try- out in de oefenruimte van de Van Volxemlaan. Hoewel op de buitenmuur een blauwe neon onthult dat 'Ohne die Rose Ann wär's nicht und können wir gar nicht mehr denken' krij- gen we op het podium geen klonen van Anne Teresa De Keersmaeker te zien. De abstracte dans, die we gewend zijn in de Rosas-produc- ties, moet trouwens geregeld wijken voor ver- halend bewegingstheater en cabaret.

In *Stragedy* schuifelen **Eitan Efrat**, **Gilles Polet**, **Sirah Foighel** en **Ondrej Vidlar** strategisch over het speelvlak. Misschien belichamen ze soldaten, misschien burgerwachten? Ze ge- bruiken elk een lange, kartonnen bus met een klein leunstuk als geweer. Omdat ze overal on- raad ruiken, mikken ze met hun wapen in alle richtingen. Ze exploreren de netjes met rode lichtbanden afgebakende wegen of kruipen angstig bij elkaar. Wanneer de sirene loeit en het licht almaar feller wordt, lijkt het onheil meer dan ooit nabij.

In *Keeping busy keeping still* demonstreren **Marisa Cabal**, **Fabian Barba** en **Tuur Marinus** hoe inventief ze met hun ellebogen, hun rug en hun bekken kunnen omspringen. De onge- wone bewegingen van dit trio wekken verma- kelijke effecten op. In *Deep Artificial Nonsense Concerning Everything* persifleert de Zweedse performer **Mikael Marklund** als een rasechte variëteartiest het werk van Cunningham, Lu-

TENTOONSTELLING Actuele kunst ligt Sergio Servellón na aan het hart. Als artistiek directeur van het Museum Felix De Boeck (MuFDB) broedt hij al sinds zijn aanstelling op tentoonstellingsprojecten met een internationale uitstraling. Voor de huidige expositie *APPELL* krijgt hij de steun van het Goethe Instituut.

Met de Berlijnse artieste **Suse Weber** selecteerde hij een twintigtal jonge, beloftevolle kunstenaars. Het merendeel is afkomstig uit Duitsland, maar ook Nederland, Oostenrijk en ons land zijn vertegenwoordigd. De expositie focust op talentrijke kunstenaars van de jongste generatie, die volgens beide curatoren onvoldoende kansen krijgen om door te breken. Bij de meeste tentoonstellingmakers zijn immers de naam bekendheid en het netwerk waartoe de kunstenaars behoren van doorslaggevende betekenis. In *APPELL* komen uiteenlopende driedimensionale kunstvormen aan bod. Er werd geen thema opgelegd. Ook de materiaalkeuze en het medium waren volledig vrij. Er gold alleen beperkingen voor de omvang van de ingediende werken. Elke kunstenaar beschikt in het atrium van het museum over evenveel ruimte. Net als op een schaakbord is het expositievlak ingedeeld in vierkantige vakken. De deelnemers kregen naast elkaar een vak van 9 x 1,6 x 1,6 meter toegewezen, waarbij ze tot 9 meter hoog mochten gaan. Door die ongewone opstelling ontstaat een imaginair kunstenaarsland. Bezoekers kunnen er niet alleen doorheen wandelen, maar al het tentoongestelde ook van bovenaf bekijken.

Formaat 9 x 1,6 x 1,6

© Clemens Hollerer

De Antwerpse beeldenaar **Nadia Naveau**, die twee jaar geleden al opviel in de *Amici* tentoonstelling in het MuFDB, bouwde een 'salon de plaisir' met bokkers en paarden in keramiek. In tegenstelling tot haar galerie-exposities staan haar figuren nu boven elkaar opgesteld. **Iris Kettner** vervaardigde levensgrote creaturen met opgevulde kledingstukken. Haar sculpturen zouden als dummy's in een crashtest kunnen fungeren. **Michael Beutler** recycleerde ter plaatse gevonden materialen. Ook **Theo Boettgers**, **Andrea Pichl**, **Tilman Wendland** en de andere artiesten hopen de bezoeker te verrassen. In augustus geeft het MuFDB een publicatie uit met foto's van de tentoongestelde werken en interviews met de kunstenaars.

Sinds het museum in 2005 officieel werd erkend, zijn er verschillende tentoonstellingsplatforms. Enerzijds wordt het rijke oeuvre van Felix De Boeck verder ontsloten en geïnventariseerd. Anderzijds belicht het museum ook de andere Belgische modernisten uit de vorige eeuw. Naast de reconstructie van de stand van uitgeverij L'Equerre en het tijdschrift 7 Arts op het Salon de la Lanterne Sourde in 1923 wordt de aandacht toegespitst op hedendaagse kunstenaars in de meest diverse disciplines.

Ludo Dosogne

APPELL (in het Nederlands: appél)

Tot 3 augustus

Drogenbos, Museum Felix De Boeck,
info 02-377 57 22, www.mufdb.org

stijlvol af

cinda Childs en Trisha Brown. Als toemaatje geeft hij nog een striptease weg.

Anne Teresa De Keersmaeker ontwikkelde met haar medewerkers een artistiek pedagogisch programma dat de individuele creativiteit aanscherpt. Wie een opleiding wil volgen, kan zich jaarlijks inschrijven voor een van de 23 audities die niet alleen in Europa, maar ook in Montreal, Tokio, New York en andere wereldsteden worden georganiseerd. Tegenwoordig dagen in totaal doorgaans meer dan duizend kandidaten op. Toch worden voor de eerste cyclus, die is toegespitst op lichaamstraining, theater, muziek en algemene vorming, maximaal slechts 36 studenten aanvaard. In de tweede cyclus kunnen de overgebleven performers hun techniek bijschaven en hun inzichten verdiepen in projecten met gastchoreografen.

Met de repetities voor de afstudeerprojecten van de zevende generatie werd al gestart

in januari. De studenten konden eigen werk voorstellen of dansen in een herwerkte versie van *Rain*. Dit wervelende dansstuk op *Music for 18 Musicians* van de Amerikaanse minimalist **Steve Reich** staat sinds 2001 op het repertoire van Rosas.

Ludo Dosogne

Eindwerken P.A.R.T.S.

4, 5 en 6 juni, 20.30
Brussel, Kaaithoekstudio's,
info 02-201 59 59

RE: Rain

Zaterdag 7 juni, 20.30
Brussel, Kaaithoek,
info 02-201 59 59

www.parts.be

Vlaamse meesters uit British Royal Collection

TENTOONSTELLING Niet minder dan 51 schilderijen van Vlaamse meesters uit de 16e en de 17e eeuw heeft de Engelse koningin Elisabeth II uitgeleend voor de expositie *Van Bruegel tot Rubens*, die tot 21 september te zien is in de Koninklijke Musea voor Schone Kunsten in Brussel.

De paleizen en kastelen van de Britse Kroon, waarin ze normaal hangen, moeten we erbij denken. 'Al deze kunstwerken maken deel uit van de geschiedenis van de Britse monarchie', licht directeur **Michel Draguet** toe. 'Ze geven ons niet alleen een idee van de vorstelijke verzamelpolitiek, maar onthullen ook veel over de relatie van deze bewindslui met onze gewesten. De museale omgeving verschilt echter ingrijpend van de interieurs van Windsor Castle en Buckingham Palace.' Het is de eerste keer dat deze werken buiten Engeland worden getoond.

De tentoonstelling opent met een reeks portretten, waaronder dat van een man door **Memling**. Opmerkelijk is het paneel van **Jan Gossaert** met de drie kinderen van Christiaan II van Denemarken. **Quinten Metsys** portretteerde Erasmus in zijn werkkamer. Bruegels schilderij *De moord op de onnozele kinderen*, dat het hoogtepunt vormt van de expositie, heeft al heel wat inkt doen vloeien. Het komt uit de collectie van Hampton Court. Van het oorspronkelijke uitzicht blijft echter nog weinig over. Tijdens restauraties werden belangrijke delen overschilderd. De belaagde kinderen werden zelfs vervangen door dieren of huisraad zodat dit olieverfpaneel minder gruwelijk oogt en alles meer op een dorpsplundering gaat lijken. De ingreep dateert al van voor de koninklijke verwerving in 1660. Op een kopie van **Pieter Bruegel de Jonge** is wel te zien hoe de kinderen worden afgeslacht. De Brusselse musea confronteren het werk met *De volkstelling te Bethlehem* uit de eigen collectie. 'In beide gevallen

De kindermoord te Bethlehem van **Pieter Bruegel de Oude**

wordt op meesterlijke wijze een besneeuwd Brabants dorp onder een kristalheldere lucht uitgebeeld', licht tentoonstellingscommissaris **Veronique Bücken** toe.

Uitzonderlijk konden ook drie stilistisch verwante schilderijen van Antwerpse meesters worden samengebracht. De jeugdige **Van Dyck** voltooide *Christus geneest de lamme* in het atelier van **Rubens**. Het werk kan worden vergeleken met *Christus en de overspelige vrouw*, dat de jonge Rubens zelf realiseerde en met *Nicodemus door Jezus onderricht* van **Jacob Jordaens**.

Het *Portret van Margaret Lemon* werd door de rijpere Anton Van Dyck tijdens zijn tweede verblijf in de Britse hoofdstad geschilderd. De vrouw, die haar rechterborst toont, was zijn minnares. Haar jaloersheid nam extreme vormen aan. Zo zou ze in een vlaag van woede bijna een duim van de schilder hebben afgebe-

ten opdat hij zijn métier niet meer zou kunnen beoefenen. Van **David Teniers** worden onder meer twee kleine kopieën van Italiaanse schilderijen uit de collectie van Leopold Willem getoond, die waarschijnlijk als model dienden voor twee prenten in het Theatrum Pictorium. Dit werk uit 1660 was de allereerste kunstcatalogus.

Ludo Dosogne

Van Bruegel tot Rubens

Tot 21 september,
van dinsdag tot zondag, 10.00-17.00

Brussel,

Koninklijke Musea voor Schone Kunsten,
info 02-508 32 11

NIETTE
MISSEN

Van weemoedig tot vrolijk

MUZIEK Klarinettist **Mark Van Hoorick** en pianiste **Helene Luyten** vertolken het neoklassieke werk van de Tsjechische componist Bohuslav Martinu, waarin weemoedige, Slavische elementen zijn verwerkt. De sonate (opus 120) van Brahms leunt aan bij de wals. Beide composities contrasteren met 'Per l'amicizia perpetua' van Jan Pieter Biesemans, die dit driedelig werk voor klarinet op maat van de huidige uitvoerder heeft geschre-

ven. Achtereenvolgens worden de ontmoeting (l'incontro), de liefdesdroom (il sogno amoroso) en het vrolijke leven (la vita giocosa) opgeroepen. De vijf danspreludes van Witold Lutoslawsky bevatten zowel trage als dynamische passages. 'We kozen licht verteerbare stukjes, die elke melomaan op zondagmorgen zeker kan smaken', vertelt Mark Van Hoorick. Hij studeerde bij Walter Boeykens aan het Antwerpse conservatorium en vervult peda-

gogische opdrachten aan de Academie voor Muzische kunsten in Meise. Hélène Luyten volgde klavierlessen bij Eugène Traey in Antwerpen en werkt als pedagoge liedinterpretatie aan het Brusselse conservatorium.

LD

Zondag 22 juni, 11.15

Meise, GC De Muze van Meise,
info 02-268 61 74

AGENDA

HUMOR

Vrijdag 4 juli

Bert Kruismans

Org.: GC de Kam i.s.m. de cultuurraad van Wezembeek-Oppem
GC de Kam, Beekstraat 172,
Wezembeek-Oppem
02-731 43 31

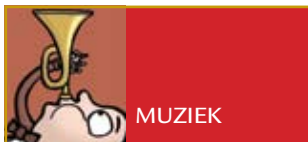

LITERATUUR

Zaterdag 21 juni, 14.30-15.30

Leesfoor

Voorleesuurkje voor kinderen van 4 tot 10 jaar
Bibliotheek Beersel,
Brusselsesteenweg 77 C,
Alsemberg
02-359 16 21

Vrijdag 6 juni, 15.30

Showtime voor 55+ door Clown Rocky en Wendy Van Wanten
Gemeentelijke feestzaal,
Hoogstraat 1, Beersel
0479-54 07 37

Vrijdag 6 juni, 20.30

Shaffy Chantant door Ramses!
GC Papeblok,
P. Vandersandestraat 15, Tervuren
02-769 20 92

Zaterdag 14 juni, 16.00

Zondag 15 juni, 15.00

Groots countryfeest

Bibliotheek Beersel
en CC de Meent,
Brusselsesteenweg 77C,
Alsemberg
0498-18 87 18

Zaterdag 21 juni, vanaf 15.30

Tropiscala

met optredens van o.a.
Palomine, Zeker Weten,
De Mens en Les Truttet
Zie p. 13
Stationsplein, Overijse
www.tropiscala.be
MET STEUN VAN
DE VLAAMSE OVERHEID

Zondag 22 juni, vanaf 14.00

Tropiscala

met optredens van de
Gemeentelijke Basisschool Overijse
en Piet Piraat
Zie p. 13
Stationsplein, Overijse
www.tropiscala.be
MET STEUN VAN
DE VLAAMSE OVERHEID

Zaterdag 28 juni, vanaf 14.00

Beerselse kasteelfeesten

met optredens van o.a.
Reset, Gene Thomas en
The incredible time machine
Zie p. 16
Kasteel, Lotsestraat, Alsemberg
02-359 17 31

Zaterdag 28 juni, 21.00

Fuif met Squadra Bossa ft. Buscemi Deluxe

Muziekcentrum Nijdrop,
Doortstraat 4, Opwijk
052-35 61 65

Zondag 29 juni, vanaf 14.00

Beerselse kasteelfeesten

met optredens van o.a.
De Kriegels en De Sublimo's
Zie p. 16
Kasteel, Lotsestraat, Alsemberg
02-359 17 31

Vrijdag 4 juli, 19.00

Vlaanderen Feest! in Asse
met optredens van Woody-Express
en Ronny Mosuse
Markt, Asse
02-454 19 12 (dienst Cultuur)

JAZZ

6 en 7 juni, 20.00-22.30

Filosofie, Jazz & Wielrennen

door Marc Van den Bossche
& Trike Jazz Trio
Oud Gasthuis,
Gemeenteplein 26, Asse
02-452 92 26

Vrijdag 13 juni, 19.00

Trike Jazz Quintet

't Smiske, Gemeenteplein 7, Asse
02-452 92 26

Zaterdag 14 juni, 18.00-21.00

Trike Jazz Quintet

Markt, Asse
02-452 92 26

KLASSIEK

Zondag 8 juni, 15.00

Orgelconcert

Abdijkerk, Kerkplein 1, Grimbergen
02-267 41 56

Zondag 15 juni

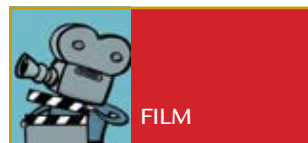
Dag van de Beiaard

Abdijkerk, Kerkplein 1, Grimbergen
02-267 41 56
MET STEUN VAN
DE VLAAMSE OVERHEID

Zondag 22 juni, 11.15

Klarinet-pianorecital door

Marc Van Hoorick en Helene
GC De Muze van Meise,
Brusselsesteenweg 69, Meise
02-268 61 74

Dinsdag 10 juni, 20.30

There will be blood

CC Strombeek,
Gemeenteplein, Grimbergen
02-263 03 43

Dinsdag 17 juni, 20.30

Funny games

CC Strombeek,
Gemeenteplein, Grimbergen
02-263 03 43

Van 1 tot 30 juni, doorlopend

Kam kiest voor kunst

Lydia Bormans
Cafetaria GC de Kam,
Beekstraat 172,
Wezembeek-Oppem
02-731 43 31

Tot 6 juni, do-zo, 19.00-01.00

Foto-Grafisch 2008

door Peter Janssens
den Tat,
Kalenbergstraat 9, Dilbeek
02-569 56 17

Van 7 tot 17 juni, doorlopend

Lut Beuls (schilderijen)

GC de Bosuil,
Witherendreef 1, Jezus-Eik
02-657 31 79

Tot 9 juni

Fototentoonstelling

Dieter Decuyper

Bar van CC de Meent,
Gemeenveldstraat 34, Alsemberg
02-359 16 00

Van 9 t.e.m. 23 juni,

van maandag tot vrijdag,

9.00-18.00, zaterdag, 9.00-12.00

Fotografiecircuit

Northern Ireland, Garden of Good

and Evil door Linda Vermeiren

GC de Zandloper,
Kaasmarkt 75, Wemmel
02-460 73 24

Van 13 tot 22 juni

Vernissage zaterdag 14 juni, 20.00

Nicole Degreef

CC Den Blank,
Begijnhof 1, Overijse
02-687 59 59

14 en 15 juni

ArTiesTenToer

Meer dan 70 Tervuurse kunstenaars zetten de deuren van hun atelier of tentoonstellingsruimte open voor bezoekers. Op verschillende locaties in Tervuren. 02-769 20 81 (Toerisme Tervuren) www.artiestentoer.be
MET STEUN VAN
DE VLAAMSE OVERHEID

Tot 15 juni, za-zo: 14.00-19.00

Huis Dubrunfaut open voor publiek

Huis Dubrunfaut, Kasteelstraat 11, Tervuren 0495-63 47 54 (Irène Philips)

T.e.m. 16 juni, ma-za: 8.15-12.00

Tentoonstelling Hoeilaartse kunstenaars

Verschillende zalen in gemeentehuis, Jan van Ruusbroecpark, Hoeilaart 02-657 05 04 (dienst Cultuur)

Vrijdag 20 juni, 19.00-22.00 (vernissage)

21, 22, 28 en 29 juni, 14.00 - 20.00

In de week na afspraak

Erik Vermeulen en Bart De Waele
MixArt galerie, Sint-Martinusstraat 101, Dilbeek 0485-52 08 53 www.mixart.be

Van 20 tot 29 juni, doorlopend Druivententoonstelling Dans = feest = dans²

GC de Bosuil, Witherendreef 1, Jezus-Eik 02-657 31 79

T.e.m. 22 juni, 10.00-18.00

Jij willen Rosita?

Een educatief project in het voetspoor van Johan en de Alverman. Kasteel van Gaasbeek, Kasteelstraat 40, Gaasbeek 02-531 01 30

Van 22 juni tot 13 juli

ArtsElingen

Ver en dichtbij. Hedendaagse fotografie en keramiek. Kunstencentrum Mansveld, Oudenaaksestraat 4, Elingen www.mansveld.be

Van 27 juni t.e.m. 17 augustus **Divas (don't) die.**

Een dialoog tussen kunst en kostuums. Kasteel van Gaasbeek, Kasteelstraat 40, Gaasbeek 02-531 01 30

T.e.m. 11 augustus

APPELL

Een internationale selectie van jonge hedendaagse kunstenaars presenteren hun werk op een speciale manier in het museum. Zie p. 17. Museum Felix De Boeck, Kuikenstraat 6, Drogenbos 02-377 57 22

Van 25 juni t.e.m. 10 juli, van maandag tot vrijdag, 9.00-18.00, zaterdag, 9.00-12.00

Fotografiecircuit **Knuffelkom.be** door Marie Jeanne Smets. GC de Zandloper, Kaasmarkt 75, Wemmel 02-460 73 24

Van 26 juni t.e.m. 4 juli, doorlopend **Eindejaarsexpo Beeldende Kunstschool Overijse**. CC Den Blank, Begijnhofplein 11, Overijse 02-687 59 59

Tot 31 augustus, di-vrij:

10.00-17.00, za-zo: 10.00-18.00

Hou't vast!

Hout en woud in Afrika. Koninklijk Museum voor Midden-Afrika, Leuvensesteenweg 13, Tervuren 02-769 52 46

Tot 12 oktober, ma-zo: 10.00-17.00

Lang leve de banaan

Een leerrijke tentoonstelling over de kromste aller vruchten en zijn duizend minder gekende varianten. Nationale Plantentuin van België, Domein van Bouchout, Nieuwelaan 38, Meise 02-260 09 70

T.e.m. 19 oktober, doorlopend

Expo '58 in het KMMA

Koninklijk Museum voor Midden-Afrika, Leuvensesteenweg 13, Tervuren 02-769 52 46

Tot 2 november, ma-zo: 11.00-18.00

Kunst uit Zimbabwe

Modern beeldhouwwerk te koop en te keur in en rond de Oranjrietaverne. Nationale Plantentuin van België, Domein van Bouchout, Nieuwelaan 38, Meise 02-260 09 70

VOORDRACHTEN

Vrijdag 6 juni, 20.00

Keukenkruiden in de biotuin. Cultuurhoeve Mariadal, Kouterweg 2, Zaventem 02-720 20 67 (VELT Zaventem)

Woensdag 11 juni, 20.00

De Digitalisering in de Rijksarchieven. CC Westrand, Kamerijklaan, Dilbeek 02-466 44 05 (A. Janssens)

Donderdag 12 juni, 14.30

De digitalisering van onze maatschappij door Mr. Jan Holvoet. GC Papeblok, P. Vandersandestraat, Tervuren 02-767 43 55

CURSUSSEN

Zaterdag 7 juni, 10.00-12.00

Werkatelier 'insecten in de tuin' door Myriam De Munter. Twee rondleidingen met gids om 10.00 en 14.00 uur. Comité Jean Pain vzw, Holle Eikstraat 34, Londerzeel 052-30 53 65 www.comitejeanpain.be

Dinsdag 10 juni, 19.00-22.00

Scrapbooking: mozaïek met steentjes, papier, stof CC Westrand, Kamerijklaan, Dilbeek www.dolscrapplezier.be

10 en 12 juni, 8.30-15.30

Hagen snoeien. Inverde, Duboislaan 2, Hoeilaart www.prettiggeleerd.be

Dinsdag 17 juni, 19.00-22.00

Scrapbooking: versieren van een houten Scrapkader, opmaak van de kader en uw scrappagina. CC Westrand, Kamerijklaan, Dilbeek www.dolscrapplezier.be

Zaterdag 7 juni, 15.45

Zomerwandeling. Organisatie: Culturele Raad Rode en Zenne & Zoniën. GC de Boesdaalhoeve, Hoevestraat 67, Sint-Genesius-Rode 02-381 14 51

Zondag 8 juni, 14.00-17.00

Het Zoniënwoud, meer dan alleen bos: grasland en waterbeheer in Groenendaal. Start aan Bosmuseum. Jan Van Ruusbroec, Duboislaan 2, Hoeilaart www.ngz.be

Dinsdag 10 juni, 11.00

Wandeling Eksterooig Wandelgroep 55+. Start aan Taverne Den Haas, Wijngaardbostraat 6, Gooik 02-377 59 70

Zondag 15 juni, 14.00
Natuurwandeling in en om de natuurgebieden Het Droogveld en Bettegem in Zellik door Natuurpunt Asse
Start aan Kerkplein, Sint-Bavokerk, Zellik
02-466 41 72 (Johan Boucquey)

Dinsdag 17 juni, 8.00-18.00
Bosuilwandeling (6, 9 en 15 km)
Org.: wandelclub De IJsetrappers Overijse vzw
Start in de Wijkelders Sonien, Brusselsesteenweg 538, Overijse
02-687 42 94
(Jacqueline van der Horst)

Zaterdag 21 juni, 20.30
Sint-Jansavondwandeling
Start aan Hof van Tetrinië, Jezus-Eiklaan, Tervuren
02-769 20 81 (Toerisme Tervuren)

Zondag 22 juni, 10.00-15.00
Bodegemse bossen en bekenwandeling (kwb-wandelcriterium, 6, 12 en 18 km)
Start in trefcentrum Solleveld, Solleveld 11, Sint-Martens-Bodegem
02-569 39 82

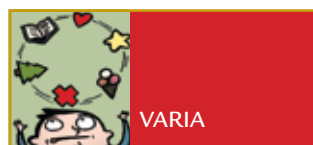
Woensdag 25 juni, 14.00
Seigneurenwandeling door Streekvereniging Zenne en Zoniën
Start aan de Sint-Genesiuskerk aan Dorpstraat, Sint-Genesius-Rode
02-356 24 78

Zaterdag 28 juni, 14.00-17.00
Architectuurwandeling doorheen Sint-Genesius-Rode en Beersel
Start aan parochiekerk, Sint-Genesius-Rode
02-454 54 01 (Arch'educ)

Zaterdag 28 juni, 19.00
Op stap met de Suskes
Start aan de kerk van Moorsel
02-769 20 81 (Toerisme Tervuren)

T.e.m. 30 juni, 9.30-18.00
Historische wandeling
Nationale Plantentuin van België,
Domein van Bouchout, Nieuwelaan 38, Meise
02-260 09 70
www.plantentuinmeise.be

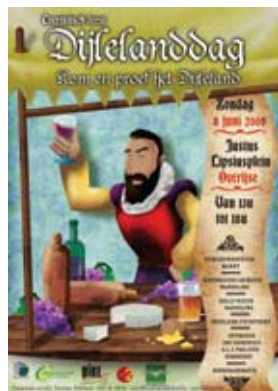
Tot eind augustus
Poëzieroute in de alpentuin van provinciedomein Huizingen
Op negen locaties, waarvan 7 in de rotstuin zelf, werden op grote spandoeken gedichten aangebracht die verband houden met het leven in het domein van auteurs die een band hebben met de provincie Vlaams-Brabant of de gemeente Beersel.
Provinciedomein Huizingen, Torleylaan 100, Huizingen
02-383 00 20 (Bruno Eylenbosch)

Van 7 tot 15 juni
Bioweek
Boeren, bedrijven en winkels nodigen jong en oud uit om te genieten van de natuurlijke smaak en de authentieke geuren en kleuren van de biologische landbouw
Verschillende locaties in Vlaanderen, ook in de Rand
www.bioweek.be

Zondag 8 juni, 12.00-20.00
Kraainem Zomerfeest
met rommelmarkt, Ierse Muziek, kindershow, bar en barbecue
Oudstrijderslaan 23-25, Kraainem
02-731 38 01

Zondag 8 juni, 13.00-18.00
Dijlelanddag 2008
met thema 'Streekproducten'
Justus Lipsiusplein, Overijse
www.dijleland.be

Zondag 8 juni, 13.30-15.30
Kijk! Ik fiets!
Organisatie:
Sportregio Zuidwest Rand
Kaatsterrein Den Hoek, Gehuchtstraat, Sint-Genesius-Rode
02-381 21 25

Zondag 8 juni, 11.00-17.00
Rommelmarkt op de watermolen
Met maaldemonstraties van de molenaars en een Pajots hapje en drankje in het woonhuis
Watermolen, Lostraat 84, Sint-Gertrudis-Pede

Zondag 8 juni, 8.00-12.00
Rommelmarkt
Grote Markt, Vilvoorde
02-255 46 45

Dinsdag 10 juni, 18.00-19.45
Bloedinzameling Rode Kruis
Gemeenteschool, Winkel 56, parking in Vertongenstraat 55, Wemmel
0473-87 70 11

Woensdag 11 juni, 13.30-15.30
Kijk! Ik fiets!
Organisatie:
Sportregio Zuidwest Rand
Kaatsterrein Den Hoek, Gehuchtstraat, Sint-Genesius-Rode
02-381 21 25

Donderdag 12 juni, 20.00-22.00
Opendeur documentatiecentrum Vlaamse Vereniging voor Familiekunde
Muziekacademie, Gemeenteplein, Groot-Bijgaarden
02-466 44 05 (A. Janssens)

14, 15, 28 en 29 juni
Gratis ritje met paard en kar
Nationale Plantentuin van België,
Domein van Bouchout, Nieuwelaan 38, Meise
02-260 09 70

Zondag 15 juni, 8.00-12.00
Rommelmarkt
Grote Markt, Vilvoorde
02-255 46 45

27, 28 en 29 juni
Moorselse Volksfeesten
met o.a. poppentheater en een optreden van Luc Steeno en Sam Gooris
www.volksfeesten-moorsel.be

28 en 29 juni
Nachtegaalfeest
met een volksbal (Hanny-D/ Yves Segers/Paul Severs), barbecue, kindernamiddag en karaoke
Op de wei aan de herdebeekstraat, Itterbeek
www.nachtegaalfeest.be

Zondag 29 juni, 10.00-20.00
Parkfeesten Sterrebeek
met optredens en randanimatie
Kasteel van Sterrebeek, Zavelstraat 2, Sterrebeek
02-731 44 70
www.parkfeesten.info
MET STEUN VAN
DE VLAAMSE OVERHEID

Zondag 29 juni, 8.00-12.00
Rommelmarkt
Grote Markt, Vilvoorde
02-255 46 45

Organisaties en verenigingen die hun activiteiten opgenomen willen zien in de volgende agenda die de periode van 5 juli tot 4 september 2008 bestrijkt, moeten ons de nodige informatie bezorgen voor 1 juni a.s. U kunt uw gegevens faxen naar 02-767 57 86 of e-mailen naar randkrant@derand.be. U kunt uw informatie ook per brief sturen naar ons redactieadres: Kaasmarkt 75, 1780 Wemmel, met de vermelding RandUit Agenda. Gezien het beperkte aantal beschikbare pagina's wordt bij de aankondigingen prioriteit verleend aan de activiteiten in de gemeenschapscentra en de cultuurcentra in de rand. Om voor plaatsing in aanmerking te komen worden de andere activiteiten vooral beoordeeld op hun uitstraling naar alle inwoners van de rand. Het cursusaanbod wordt mee geselecteerd door Arch'educ, het vroegere Vormingplus Halle-Vilvoorde. Info: www.archeduc.be.

Memisa ondersteunt medische projecten in ontwikkelingslanden

Werken aan gezondheidszorg

Memisa, een van de grootste niet-gouvernementele organisaties van ons land, viert dit jaar haar twintigste verjaardag. De ngo heeft een bijzondere band met Dilbeek, want sinds 1992 heeft ze haar hoofdzetel in de deelgemeente Itterbeek.

TEKST Tina Deneyer | FOTO Filip Claessens

Greta Desmyter en Marti Waals

Memisa staat voor MEDISCHE MISSIE Samenwerking en ijvert al twintig jaar voor de verbetering van de gezondheidszorg in ontwikkelingslanden. 'We werken met 21 mensen,' vertelt personeelsverantwoordelijke Greta Desmyter. 'Onze organisatie huist in een voormalig klooster aan de Kerkstraat in Itterbeek. Van hieruit coördineren we verschillende projecten rond gezondheidszorg over de hele wereld, voornamelijk in Afrika maar ook in Azië en Latijns-Amerika. Onze middelen komen van de Belgische overheid en van onze eigen fondsenwerving.'

Missionarissenwerk

'Eigenlijk zet Memisa voor een groot deel het werk verder van de vele missionarissen. Zij startten heel wat projecten in de gezondheidszorg op. Toen ze vertrokken, vielen de projecten stil omdat er geen centen meer waren. Hierdoor verloren miljoenen mensen de toegang tot de gezondheidszorg. Wij zetten hun werk op een duurzame manier verder,' legt projectleider Marti Waals uit.

Memisa ondersteunt momenteel gezondheidscentra in Burundi, India, Mauretanië, Noord-Oeganda en vooral Congo. 'Zowat 80% van onze projecten bevinden zich in Congo. We zijn daar actief in 36 gezondheidsdistricten. Samen met de lokale partners staan wij in voor één tiende van de gezondheidszorg, goed voor vijf miljoen mensen. We zorgen ervoor dat de gezondheidscentra kunnen starten met voldoende materieel. Samen met de lokale mensen zoeken we naar geschikt personeel. Dat is vaak een groot probleem, zeker op het platteland,' zegt Marti Waals.

'Artsen kunnen in de steden meer geld verdienen. Het is dan ook erg moeilijk om hen te overtuigen om in dunbevolkte gebieden aan de slag te gaan, zeker omdat de financiële middelen van de gezondheidscentra daar beperkt zijn. Dat is ook een van de redenen waarom we de gezondheidszorg niet gratis maken. Dan wordt het voor de centra bijna ondoenbaar om te overleven. We willen dat ook de patiënten zich daar bewust van zijn.

De prijs die de patiënt betaalt, laten we wel afhangen van de economische situatie in de regio waar hij of zij woont.'

Lokaal moet het gebeuren

Memisa is een moderne ontwikkelingsorganisatie die in samenwerking met alle andere betrokken partijen aan de weg timmert. 'De samenwerking met de lokale partners is voor ons van groot belang. De verantwoordelijkheid over een gezondheidscentrum wordt na een aantal jaren volledig overgedragen. De lokale mensen waarmee we samenwerken beseffen dat die werkwijze ook voor hen een goede zaak is. Anders blijven ze volledig afhankelijk van ontwikkelingshulp.'

'De situaties waarmee de mensen van Memisa geconfronteerd worden, zijn vaak schrijnend. In sommige streken hebben de mensen niet eens de middelen om een hut te bouwen. Onlangs mocht ik in een dorpje van Burundese pygmeeën gaan vertellen dat we hen zouden helpen om medische zorg te krijgen. De lach die je op hun gezichten ziet als je het goede nieuws brengt, is onbeschrijflijk. Dat geeft zoveel energie dat je er weer jaren tegenaan kunt gaan,' besluit Marti Waals. □

Soutien médical au Congo

Memisa, une des plus importantes ong de Belgique se bat depuis vingt ans déjà pour l'amélioration des soins de santé dans les pays en voie de développement. 'Un grand nombre de projets que nous soutenons aujourd'hui ont été lancés à l'époque par des missionnaires. Nous tenons à poursuivre leur travail dans la durée.' Près de 80% des projets se situent au Congo. 'Nous veillons à ce que les centres de santé puissent fonctionner avec du matériel en suffisance et nous recherchons du personnel qualifié en collaboration avec la population locale. La responsabilité d'un centre de santé est transférée au terme de quelques années. Les partenaires locaux avec lesquels nous collaborons se rendent compte que c'est aussi une bonne chose pour eux. Sinon, ils continuent à dépendre de l'aide au développement,' selon Marti Waals.

Info

Voor meer informatie over Memisa kun je terecht op www.memisa.be, info@memisa.be of 02-454 15 40.

Heerser van de hemel beklimmen

Deze zomer trekt een Vlaams jongerenteam op expeditie naar de top van de Khan Tengri, een van de mooiste bergen ter wereld. De 25-jarige Koen De Backer uit Meise neemt hieraan deel.

TEKST Klaartje Van Rompaey | FOTO Kris Mouchaers

Koen De Backer werd anderhalf jaar geleden geselecteerd om zich samen met een handvol andere talenten om te scholen tot topalpinist via het unieke opleidingsprogramma Mount Coach. De expeditie naar de uitdagende top in het niemandsland tussen Kirgizië en Kazachstan wordt de ultieme test voor deze jonge bergsporters.

Uniek bergsportprogramma

Hoewel er sinds de sluiting van de klimmuur in Wolvertem, jaren geleden al, geen klimmuur en al helemaal geen bergen te be-

speuren vallen, schuilt er in deze regio toch behoorlijk wat bergsporttalent. Vorig jaar stond Marjolein De Bruycker uit Dilbeek op de top van de Mount Everest, Sean Villanueva uit Hoeilaart maakte al twee films over zijn meest uitdagende expedities en deze zomer wil Koen De Backer zich bewijzen als topalpinist in wording. Anderhalf jaar geleden stond de jonge avonturier voor een belangrijke keuze. 'Ik was al een tijdje gefascineerd door klimmen en bergsport. Toen ik in contact kwam met het project Mount Coach, een intensief opleidingsprogramma, wist ik meteen: dit is iets voor mij.' Koen trainde zich suf voor de selectieproeven van dit unieke bergsportprogramma. Sanne Bosteels, de bezieler van Mount Coach, bereidde de groep het voorbije anderhalf jaar intensief voor. 'Het programma omvatte rots- en ijsklimmen, zomer- en winteralpinisme, free-riden en toerskiën. Alle aspecten om op termijn zelfstandig uitdagende expedities te kunnen ondernemen in het hooggebergte kwamen aan bod', vertelt Koen.

Piramide naar de hemel

De Khan Tengri is de meest noordelijk gelegen bergtop hoger dan 7.000 meter. Mount Coach zocht voor deze expeditie een uitdagende bergtop met een hoog primeurgehalte. De beklimming van de Khan Tengri, Mongools voor de Heerser van de Hemel, is niet zonder gevaar. Het vergt veel durf en doorzettingsvermogen. Vooral de grillige weersomstandigheden schrikken veel alpinisten af. 'Het is geen gemakkelijke beklimming en wij kiezen voor de moeilijke, noordelijke route met een sneeuwijrots. Dat wordt heel

moeilijk, vooral vanwege de hoogte. Het kan er extreem koud zijn, tot 25 graden onder nul.' In boeken over de mooiste bergen ter wereld wordt de minder bekende Khan Tengri zeker vermeld. 'Hij staat op zichzelf en vormt een mooie piramide naar de hemel, dat is heel speciaal. Het is geen commerciële berg en nog maar weinig Belgen hebben het ons voorgedaan. We zijn sowieso het eerste jongerenteam dat de expeditie aandurft. Bovendien is het een relatief 'goedkope' berg.'

Onzekerheid maakt het fijn

Het is dus een gedurfde onderneming, maar de zes jonge atleten en hun twee begeleiders zijn vastberaden om deze zomer op de top te staan. 'We waren op zoek naar een 'gevaarlijke' berg. Tijdens zo'n beklimming moet je voortdurend de onzekerheid voelen. Haal ik de top wel? Dat maakt de expeditie zo uitdagend.'

De expeditie naar Kazachstan is de climax, maar niet het eindpunt van Mount Coach. 'Na de expeditie worden we nog drie jaar gevolgd. We vervolmaken ons en volgen nog andere expedities. Nadien zouden we zelfstandig grote expedities moeten kunnen ondernemen. Dat is precies wat ik wil. Ik hoop dat Mount Coach voor mij het beginpunt is van een lange carrière in de bergsport', besluit Koen De Backer. □

Info

De beklimming van de Khan Tengri in juli en augustus zal ongeveer vijf weken duren. Je kunt de avonturen van de jonge alpinisten volgen op www.khantengri.be.

On top of the world

Twenty-five-year-old Koen De Backer from Meise was chosen 18 months ago to take part in the unique Mount Coach training programme along with five other talented mountaineers. The ultimate trial for the team is this summer's expedition to the summit of Khan Tengri between Kirghizistan and Kazakhstan. 'During the ascent you have to be constantly alert to the question of security in order to reach the summit, which means the expedition is obviously a challenge.' The Khan Tengri climb is due to be followed by a number of programmes and expeditions. 'We have to have a firm basis after three years so we can undertake major expeditions unperturbed. I hope that Mount Coach will mean the start for me of a long and distinguished mountaineering career.'

Geur als herkenningspunt

Als de wind uit de goede hoek kwam, rook het in onze straat naar koekjes. In het station hing niet de geur van roestige dwarsliggers, maar die van Delacre. Dat zoete aroma is zonder twijfel een van de meest kenmerkende herinneringen aan het Vilvoorde uit mijn kinderjaren.

TEKST Fatima Ualgasi | FOTO Filip Claessens

Als de wind uit de slechte hoek kwam, hing er in onze straat een heel andere geur. Die van het *rotte beenderenfabriek*. Enige tijd geleden reed ik er nog eens langs om te zien of de fabriek er nog stond. Ja dus. Ik rook het, zij het dat de geur veel lichter was dan vroeger, maar onmiskenbaar. Die verwar je niet gauw met iets anders. Het was immers échte geur, geen downloadbare geur zoals een Japans telecombedrijf onlangs op de markt bracht.

Delacre is er niet meer. Gesloten in 1992 na een langdurige fabrieksbezetting die het Renaultdrama voorafspiegelde. Ook de Zenne is verdwenen. Onder de grond gestopt. De ouders van een schoolvriendinnetje hielden een café op het kleine lapje grond dat zich op het einde van de Vlaanderenstraat bevond, tussen de brug over de Zenne en die over de vaart. Ik was er ooit te gast. De specifieke Zennegeur kende ik als jonge Vilvoordse natuurlijk wel. Maar van zo dichtbij ingeademd, gaf die toch een nieuwe dimensie aan het begrip stank. Het café is er al lang niet meer. Beide bruggen zijn afgebroken. De oude vaartbrug werd in de jaren '70 vervangen door de huidige. De Zenne werd gesaneerd. Je kunt er nu fijn wandelen over vlonders. Het valt af te wachten hoe het Watersiteproject het uitzicht van dit stukje Vilvoorde verder zal veranderen.

Het is geen toeval dat ik me al die geuren zo goed herinner. Onderzoek wees uit dat de combinatie van geur en emotie zeer sterke geheugensporen vormt. Denk maar aan het begin van Prousts *A la recherche du temps perdu*. Uit experimenten blijkt ook dat studenten beter presteren als ze dezelfde geur aangeboden krijgen bij het examen als tijdens het studeren. Het geurcentrum, in het

meest primitieve deel van ons brein, blijkt geen directe connectie met het taalcentrum te hebben. Misschien is de geurzinnelijkheid daarom het ondergeschoven kind onder de zintuigen? Door de structuur van onze hersenen is het immers heel moeilijk om geuren onder woorden te brengen. Dat Süßkind er met *Het parfum* in geslaagd is een boek aan te wijden, is dan ook een hele prestatie. Geuren worden vandaag meer en meer *commerce*, minder en minder *herinnering*. Zo kun je de nieuwste 3D-concertfilm van een popgroep niet enkel bekijken maar ook ruiken. Tijdens de film waait de geur van vers gras je tegemoet. Prettige geuren doen verkopen, nietwaar.

Het is geen toeval dat mijn jeugdherinneringen in geuren ondergedompeld lijken te zijn. Niet alleen zorgt geur voor sterke herinneringen, we staan als kind natuurlijk ook meer open voor zintuiglijke indrukken. Maar ik denk dat er nog meer achter zit. Ik ben ervan overtuigd dat er in de tijd waarin ik opgroeide ook daadwerkelijk meer geur in de samenleving aanwezig was. Naast – ik geef het toe – zuivere melancholie is het vooral dat wat mij ertoe bracht jouw aandacht op geur te vestigen. De mens van vandaag gaat op een andere manier met geur om. In de jaren '70 mocht het lichaam nog naar zichzelf ruiken. Nu niet meer. De zoöloog Stoddard zegt dat in de loop van de evolutie niet alleen ons geurvermogen afnam, maar ook de behoefte om naar onszelf te ruiken. We wassen ons zo vaak en zo grondig dat we er allergieën van krijgen. We parfumeren onszelf, ons huis, zelfs onze huisdieren. Kleding gaat na amper een keer dragen de was in. Het aanbod aan parfums, luchtverfrissers en andere geurproducten is fenomenaal.

Die fobie voor geur gaat ook op voor onze steden; een evolutie die al enkele eeuwen bezig is. Als student las ik *Pestdamp en bloesemgeur* van de historicus Corbin. Deze geschiedenis van de geurzinnelijkheid deed een wereld voor mij opengaan. Het opende mijn ogen (neus?) voor geur en de afwezigheid daarvan in onze steden. Op het web vond ik verwijzingen naar een onderzoek naar geurhinder in de Gentse kanaalzone in 2003. Opmerkelijk: het was het eerste geurhinderonderzoek van enige omvang in Vlaanderen. Een groot-schalig leefmilieuonderzoek uit 2004 leert dat 15,4% van de Vlamingen zich ergert aan geuroverlast. Meer valt er niet te vinden over geur en steden. Blijkbaar verdient geur alleen beleidsaandacht als het over stank gaat. Die moet spoorloos uitgeroeid worden.

Waar blijft het eerste stadsbestuur dat een positief geurbeleid ontwikkelt? Er is nochtans potentieel. Op het web vond ik een mooie tekst waarin ene Dalderop zijn geurherinneringen aan Tilburg verwoordt. 'Het is jammer dat er geen geurmusea bestaan', oppert hij. Mijn instemming heeft hij. Zijn geuren eigenlijk niet een vorm van erfgoed, die we op een of andere manier voor onze kinderen moeten bewaren? Misschien moet er in het Watersiteproject gedacht worden aan geurpalen waaraan je even kan opsnuiven hoe het daar vroeger rook? □

Info

Fatima Ualgasi is een geboren en getogen Vilvoordse met internationale roots, literaire ambities en diverse weblogs. Voor RandKrant schrijft ze afwisselend met Dirk Volckaerts, Joris Hintjens en Tom Serkeyn de column Bericht uit de Rand/Bericht uit Brussel.

Thuiscomposteren zit in de lift

Vlaanderen bevindt zich aan de top in Europa wat betreft het thuiscomposteren. *Juni Compostmaand* wil het thuiscomposteren verder promoten. Het is een gemeenschappelijk initiatief van de Openbare Vlaamse Afvalmaatschappij (OVAM) en de Vlaamse Compostorganisatie (VLACO).

TEKST Paul Geerts | FOTO'S Sonia Hannon

Meer dan 35% van de Vlamingen composteert thuis. De OVAM ondersteunt het thuiscomposterende onder meer via het subsidiëren van wormenbakken, compostvaten en compostbakken. Bovendien bestaat er een uitgebreid netwerk van compostmeesters. Dat zijn vrijwilligers die op gemeentelijk niveau het thuiscomposterende promoten met demonstraties, workshops en tentoonstellingen. Tijdens de compostmaand worden in tal van gemeenten speciale compostdemonstraties georganiseerd.

Het gaat hierbij al lang niet meer alleen om het composteren, maar ook om het afvalarm of kringlooptuinieren. Dat kan op veel verschillende wijzen. Zowel in een klassieke als in een meer natuurlijke tuin zijn er mogelijkheden te over om tuinafval in te perken of zelfs helemaal te vermijden en om van de tuin een gesloten ecosysteem te maken door creatief om te gaan met tuinafval.

Kringlooptuin

Een voorbeeld van zo'n *kringlooptuin* is de tuin van Sonia Hannon in Dilbeek. Ze is compostmeester in Dilbeek en bestuurslid van het Comité Jean Pain dat het thuiscomposterende promoot. Het is een betrekkelijk kleine tuin (8 are) in een typische voorstedelijke woonwijk. Het is een zogenaamde romantische wandeltuyn ingedeeld in verschil-

lende soepele partijen met vele hoekjes en kantjes. Er is een schaduwtuin, een pijpenla (lange smalle tuin), een amfibieënvijver en een grindtuin als voortuin. Om diepte- en lichteffecten te bereiken heeft de eigenares een aantal mooie bomen en struiken, die de tuin een aparte dimensie geven, behouden. In de zomer slingeren clematissen en klimrozen zich tot de hoogste takken. De aanleg gebeurde in functie van het zelf verwerken van alle tuinafval en het beperken van het tuinafval door weinig gras en deskundig aangelegde borders.

Op zondag 8 juni kun je de tuin van Sonia Hannon bezoeken. Op andere dagen kun-

nen kleine groepen op afspraak de tuin bezoeken. Sonja zal jou graag alle uitleg geven over composteren, kringlooptuinieren, mulchen en vlechtwerken. Op zaterdag 7 juni en tijdens het weekend van 28 en 29 juni geeft ze rondleidingen in Het Hof ter Winkelen in Londerzeel. Dit is het bezoekerscentrum van het Comité Jean Pain vzw waar op een oppervlakte van bijna 1 ha heel wat compostdemonstraties te zien zijn, een modelkippenhok en -ren, een kleinschalige waterzuivering, een uitgebreide boomgaard, kruiden-, bloemen- en moestuinen, natuurvriendelijk grasbeheer en creatief hergebruik van materialen zoals snoeihout en steenresten. Je krijgt er alle mogelijke tips over een milieuvriendelijk en afvalarm tuinbeheer. □

Info

Sonia Hannon, Heyrbautlaan 30, Dilbeek, 02-466 67 62, soniahannon@hotmail.com
Comité Jean Pain, Hof ter Winkelen, Holle Eikstraat 34, Londerzeel, 052-30 53 65, comite.jean.pain@skynet.be, www.comitejeanpain.be

Compostmaand in de Rand

Naar aanleiding van *Juni Compostmaand* worden onder meer in volgende gemeenten in de Vlaamse Rand demonstraties, opendeurdagen van compostmeesters en feestelijke composthappenings georganiseerd:

- 7 juni:** Ternat, containerpark
Hoeilaart, containerpark
Beersel, recyclagepark Lot
- 14 juni:** Overijse, containerpark
Asse, containerpark
- 21 juni:** Tervuren, containerpark
Grimbergen, containerpark

Een volledig overzicht van de activiteiten vind je op www.vlaco.be. De website bevat ook veel praktische informatie over thuiscomposterende en kringlooptuinieren.

Zelfs konijn is exoot

De Colorado kever

In deze reeks over de natuur in de Rand maak je kennis met vreemde soorten of exoten. We willen deze organismen niet verketteren, wel beter leren kennen. We beschrijven hun levenswijze en geven de mogelijke vindplaatsen in de Rand weer. Tenslotte maken ze nu allemaal deel uit van de biodiversiteit in onze directe omgeving.

TEKST Herman Dierickx | FOTO'S Eric Dierickx en Herman Dierickx

Het zal je waarschijnlijk verbazen, maar het konijn is geen autochtoon dier in Vlaanderen. Tijdens de laatste ijstijd (Weichseliaan) veertigduizend jaar geleden werd het langzaam maar zeker van het Europese continent teruggedreven naar het Iberisch schiereiland. Daar leefde het verder in wat nu Portugal en het oosten van Spanje is. Toen het klimaat verzachtte, vormden de Pyreneeën een belangrijk obstakel zodat de konijnen niet op eigen kracht terug naar het noorden konden. Wanneer het dier precies tot bij ons is gebracht, is niet meteen duidelijk. Sommigen situeren dat in de Romeinse periode, anderen verdenken de Noormannen, nog anderen menen dat de Franse adel en clerus er voor iets tussen zitten. Hoe dan ook: duidelijk is dat in onze contreien fossiele resten werden gevonden die dateren uit de 12e en 13e eeuw. De konijnen golden toen als een lekkernij en de nog niet veredelde dieren

werden gehouden in afgesloten tuin- of parkgedeelten, onder meer in de zogenaamde *warandes*. Uiteraard wisten er mettertijd dieren te ontsnappen waardoor ze zich ongebreidel vermenigvuldigden. In geen tijd werden grote delen van West-Europa veroverd en tot vandaag is het konijn hier gebleven.

De jongste decennia hebben ze het echter moeilijk omdat de mens in de jaren '50 de vreselijke virusziekte myxomatose gebruikte om de konijnaantallen in te perken. Vlooiën zorgen voor de overbrenging van het virus dat zich daardoor in korte tijd over grote afstanden kan verspreiden. De jongste jaren is een zekere immuniteit vastgesteld bij een deel van de konijnenpopulatie, al sterven jaarlijks nog vele dieren deze trieste dood. Vanaf de jaren '90 is een andere virusziekte (VHS) in het spel. Ook die is verantwoordelijk voor een grote sterfte. Vandaag is het aantal konijnen in grote delen van de Lage Landen – ook in de Rand – drastisch geslonken. Daardoor is hun positie in het ecologi-

sche systeem een stuk duidelijker geworden. Ondanks hun *vreemde* afkomst maakten ze intussen immers integraal deel uit van onze natuur, in zoverre zelfs dat ze een doorslaggevende invloed hebben op schrale vegetaties van zandbodems. In het Blossodomein van Hofstade (Zemst) is dat goed te observeren. Maar vooral in het kustgebied dreigen daardoor precieze leefgemeenschappen verloren te gaan en moet men grote grazers als koeien, ezels en paarden inzetten om de oprukkende verstruiking en verbossing tegen te gaan. Tegelijk verliezen heel wat roofdieren zoals marterachtigen en de vos hun geliefkoosde prooi zodat ze noodgedwongen moeten overschakelen op andere dieren. Daardoor staan die populaties dan weer onder druk, want in de natuur hangt nu eenmaal alles samen.

Teer muurbloempje doet het goed

Pakweg vijftig jaar geleden was de muurleuwentek zo goed als volledig afwezig in de Benelux. Nu groeit het tere maar erg mooie plantje op vele muren waar hij erg decoratief uit de hoek kan komen. Oorspronkelijk betreft het een Italiaanse soort, die al sinds de 16e eeuw naar noordelijker gelegen delen van Europa kwam. Uiteindelijk vond hij zijn weg via tuincentra waar je ze voor een prikje kon kopen. Het is een soort die zich gemakkelijk voortplant zonder echt agressief te zijn. Daardoor leidt zij een rustig en comfortabel bestaan in de voegen van vele tuinmuurtjes

Er valt hooguit wat cement uit de voeg, maar veel meer problemen hoeft u niet te verwachten. In Nederland zorgt men ervoor dat de muurleeuwenbek niet wordt verwijderd bij het herstel van oude muren. De voegen waar de soort op groeit blijven ongemoeid zodat mensen en insecten er van kunnen blijven genieten.

Mooie maar onverzadigbare aardappelvreter

De aanwezigheid van de Coloradokever is uiteraard een heel ander paar mouwen. Tegenwoordig is deze soort meer dan ooit terug in de land- en tuinbouw, waar hij erg veel schade toebrengt aan de aardappelteelt. Rond de eeuwwisseling lagen de aantallen flink lager dan tegenwoordig, maar schijnbaar is dit gemakkelijk herkenbare insect aan een terugkeer bezig. Heel waarschijnlijk ligt de oorsprong van deze geel-zwart gestreepte kever – in feite gaat het om een bladhaantje – in Mexico of het uiterste zuiden van Noord-Amerika. Eerst verspreidde het zich via de kolonisten, die de aardappel als basisvoedsel ontdekten, naar het noorden van het Amerikaanse continent. Van daaruit bereikte het Frankrijk, dat vanaf de 19e eeuw veel aardappelen invoerde. Nu is het in grote delen van Europa verspreid, maar omdat het in feite om een warmteminnende soort gaat, komt hij zo goed als niet voor ten noorden van Nederland. De larven, die in de winter ondergronds leven, sterven bij temperaturen onder de zeven graden.

De Coloradokever eet niet de aardappel zelf maar wel de bladeren van de plant.

Voor de oranje larven eten op korte tijd enorme hoeveelheden. Ze zijn in staat om op enkele weken tijd volledige velden kaal te vreten. Daardoor wordt de plant in zijn ontwikkeling geremd en gaan de knollen niet meer voldoende dikken. Het gevolg laat zich raden: grote economische schade voor de landbouwer, die er dan ook alles aan doet om de kever te bestrijden. Ondanks die doorgedreven vervolging weet de soort zich toch te handhaven. Sommige jaren groeit ze zelfs uit tot een ware plaag. Het probleem is dat de dieren snel gewoon raken aan bestrijdingsmiddelen.

Omdat de Coloradokever een geregistreerde plaagsoort is, moet je hem verplicht bestrijden. Als je de kleurrijke larven of volwassen dieren waarneemt in je tuin moet je ze doden. De meeste tuinliefhebbers die geen gifstoffen willen gebruiken, halen zowel de larven als de kevers dagelijks met de hand van het aardappelloof. Ze zijn een ware delicatessen voor de kippen. Het is echter niet eenvoudig om alle dieren te verwijderen en de tijd dat ze op het loof verblijven, duurt maar een paar weken. Daarna kruipen de larven in de grond om er te verpoppen. Volgens sommige biotuiniers zou de engelentrompet (*Brugmansia*), een bekende sierplant uit de familie van de nachtschadigen, een goede bliksemafleider zijn voor de kevers. Ze zouden er heel graag van eten, maar dat betekent tegelijk hun doodvonnis, want deze plant is blijkbaar dodelijk giftig. Dat heb ik maar van horen zeggen en geef het dus mee voor wat het waard is. □

zowat overal in de Rand. Op vele plaatsen heeft hij zich spontaan gevestigd. Het zaad is heel licht en verspreidt zich dus gemakkelijk met de wind. Bovendien kiemt het erg krachtig. Een afbrokkelende voeg is al voldoende om te groeien, want de plant is een echte kalkliefhebber. Bovendien houdt hij van een standplaats met veel licht, zonder de al te felle zoninval na te streven.

Muurleeuwenbek is een dankbare sierplant omdat hij bloeit vanaf maart tot juli. Die hele periode pronken er tientallen kleine bloempjes, ze zijn maar een centimeter groot. De combinatie van de paarsblauwe kroonbladen met de gele vlek die dienst doet als honingmerk, samen met de frisgroene klimopachtige blaadjes, geven het geheel een frisse aanblik. Een honingmerk is voor sommige insectensoorten een herkenbare tekening op de onderlip van de bloem die ze associëren met een vindplaats voor nectar. Bijen en hommels zijn de voornaamste bezoekers. Zij zorgen voor de bevruchting. Maar muurleeuwenbek kan zich ook vegetatief voortplanten: de lange stengels wortelen op de knopen en zorgen voor een doorgedreven aangroei van nieuwe planten. Zelfs afgebroken stengelstukjes kunnen zo uitgroeien tot een nieuwe, gezonde plant. Deze mooie jongeling is duidelijk een blijver die vele plaatsen in de Rand verfraait.

Is hij schadelijk voor de muren waarop hij groeit? Nee, want de tere worteltjes zijn niet in staat welke steen dan ook te verplaatsen.

Muurleeuwenbek

Twee broers en een brasserie

In *Brasserie Kwadeplas* hebben twee broers het voor het zeggen. Nicolas Janssens staat in de keuken, Olivier neemt de zaal voor zich. Ze vonden hun droomlocatie in een hoeve in Sint-Genesius-Rode.

TEKST Veronique Verlinden | FOTO'S Filip Claessens

De Kwadebeekvallei ligt op een steenworp van het drukke Brussel, maar daar merk je niet veel van. Het natuurgebied met zijn knotwilgen en kabbelen-de beekjes is een verademing. 'Het was liefde op het eerste gezicht', zegt Sonja Solamé. Sonja is de moeder van de broers en neemt de administratie van de brasserie op zich. 'Al van kleinsaf was het duidelijk dat Nicolas kok zou worden', vertelt ze. 'Hij stond altijd in de keuken.' Na een opleiding in de kokschool leerde hij de kneepjes van het vak in de keukens van Brussel. Bij zijn broer Olivier lag een carrière in de horeca minder voor de hand. 'Sport was zijn grote passie, maar na een zware rugoperatie moest hij stoppen met de sportschool. Zo is hij uiteindelijk ook in de horecawereld beland. Hij was onder meer zaalverantwoordelijke in de *Belga Queen* in Brussel.' Enkele jaren geleden besloten de broers zelf een zaak te beginnen.

Aantrekkelijk terras

Het interieur van de brasserie is een vreemde mix van verschillende stijlen. De oude hoeve creëert een gezellige sfeer, maar de bar doet een beetje ouderwets aan. Het geheel wordt opgelicht door een grote, moderne luster waardoor de ruimte in een vreemd rood licht baadt. 'Het pand stond al vijf jaar leeg toen

we het kochten. Het heeft even geduurd voor het klaar was om erin te trekken. Ook de gemeente heeft mee geholpen bij de restauratie van het gebouw.' Tijdens de zomer zijn de twee terrassen erg in trek. De wandelaars en natuurliefhebbers zijn dan ook een belangrijk publiek voor *Kwadeplas*. De hoeve aan de rand van de vallei is perfect gesitueerd om hun honger te stillen en hun dorst te lessen na een fikse wandeling. Mooi meegenomen is het gemeentelijke speelveld aan de overkant. De broers spelen hier op in door een vrij uitgebreide kinderkaart aan te bieden.

Klassiekers en streekgerechten

Brasserie Kwadeplas heeft een mooi menu. Alle klassiekers staan erop en er is een speciale selectie streekgerechten. Aan de muur hangt een suggestiekaart, die we pas zien als we het restaurant verlaten. Spijtig, want hier toont de chef dat hij ook wat creatiever kookt. Maar keuze genoeg, dus niet getreurd. Ik kies voor *Stoofvlees met kriebienbier en peterselie-aardappelen* (€ 11). Olivier legt een beetje bedremmeld uit dat 's middags een grote groep wandelaars voor de karbonade koos. Omdat de broers met verse producten werken, kiezen ze voor een beperkte stock en is er geen stoofvlees meer voorradig. Daar hebben we alle begrip voor, dus kies ik een eenvoudige

Tomaat garnaal (€ 17,5). Mijn tafelgenote gaat voor een ander streekgerecht: *Ribbetjes op wijze van de chef* (€ 16). Als voorgerecht hebben we zin in *garnaalkroketteren* (€ 9,5). Maar dan loopt het mis, want de hoofdgerechten komen er als eerste aan. En het voorgerecht? Oeps... De hoofdgerechten verdwijnen weer richting keuken. Olivier geeft zijn fout toe. Uiteindelijk neemt hij de koffie, die we als afsluiter bestellen, niet in de rekening op. Een eerlijke oplossing.

Lunch aan huis

De garnaalkroketteren zijn best het wachten waard. Ze smaken lekker en vol. De ribbetjes zijn een schot in de roos. Volgens mijn tafelgenote zijn ze letterlijk én figuurlijk om duimen en vingers van af te likken. Ik krijg twee tomaten voorgeschoteld met een rijkelijke portie garnalen. De mayonaise wordt er apart bij geserveerd. Ik had toch net iets meer creativiteit verwacht. De frietjes zien er net als het gerecht een beetje bleekjes uit.

Je kunt ook dagelijks voor amper € 8,50 (excl. btw) een lunch aan huis bestellen. Hoe zit dat precies? 'We werken samen met het ocmw', legt mama Sonja uit. 'Elke dag leveren we de gerechten bij zo'n 35 bejaarden. Maar het is geen exclusieve dienst. Iedereen die een lunch wil bestellen, kan daarvoor bij ons terecht.' □

Info

Brasserie Kwadeplas, Kwadeplasstraat 32, Sint-Genesius-Rode, 02-360 17 20
Gesloten op dinsdag
www.kwadeplas.be

NEEM EEN TAALBAD NEDERLANDS

Taalblad.be is een Nederlandstalig e-zine voor anderstaligen die op een actieve manier Nederlands willen leren. Bij moeilijke of speciale woorden verschijnt er een vertaling in het Frans en het Engels. Op Taalblad.be vind je ook oefeningen en een grammaticagids. De taal(t)ips zetten jou op weg naar Nederlandstalige culturele activiteiten.

NIEUWS

Opschieten met je burens

vervelend (vervelend – verve-
lende) ennuyeux – annoying

**'iemand het bloed onder
de nagels vandaan halen'**
pousser qqn à bout – get under
s.o's skin

onbaatzuchtig (onbaatzuchtig
– onbaatzuchtige)
bénévole – unselfish

Niets is zo vervelend als burens die elkaar het bloed onder de nagels vandaan halen. Projecten van burenbemiddeling, zoals in Dilbeek, leren kibbelende burens weer op een menselijke manier met elkaar communiceren. De onbaatzuchtige inzet van een vrijwillige bemiddelaar stimuleert de ruziënde partijen om opnieuw een beetje moeite te doen voor elkaar. 'Zelfs al worden ze niet de beste vrienden, het is al een hele stap als ruziënde burens elkaar gewoon met rust laten', zegt Kaat Boon, gangmaker van de initiatieven van burenbemiddeling in de provincie Vlaams-Brabant. 'We willen ertoe komen dat mensen sneller problemen op tafel gooien in plaats van eindeloos te kibbelen en steeds weer de politie of het gerecht in te schakelen.'

bemiddeling (de bemiddeling
– de bemiddelingen)
médiation – mediation

kibbelen (kibbelde – gekibbeld)
pinailler – bicker

gangmaker (de gangmaker
– de gangmakers)
porte inspirateur – driving force

inschakelen (schakelde in
– ingeschakeld)
faire appel à – bring in

Zie ook het artikel over burenbemiddeling in Dilbeek op p. 4-5.

TAALKNOOP

Huis of thuis?

Ik vertrek nu naar ...
Ik ben al ...

Huis

'Huis' gebruik je voor het gebouw waar iemand woont. Je kunt het ook in het meervoud gebruiken.
- Een Eskimo woont in een huis van ijs.
- De huizen zijn erg duur geworden.

In combinatie met een prepositie gebruik je bijna altijd het woordje 'huis'.

- Om hoe laat kom je naar huis?
- Hij werkt ver van huis.
- Ik vertrek nu naar huis.

Thuis

'Thuis' is een adverbium van plaats, het is de plaats waar iemand woont.
- Ik ben niet vaak thuis.
- De vluchtelingen hebben geen thuis.
- Ik ben al thuis.

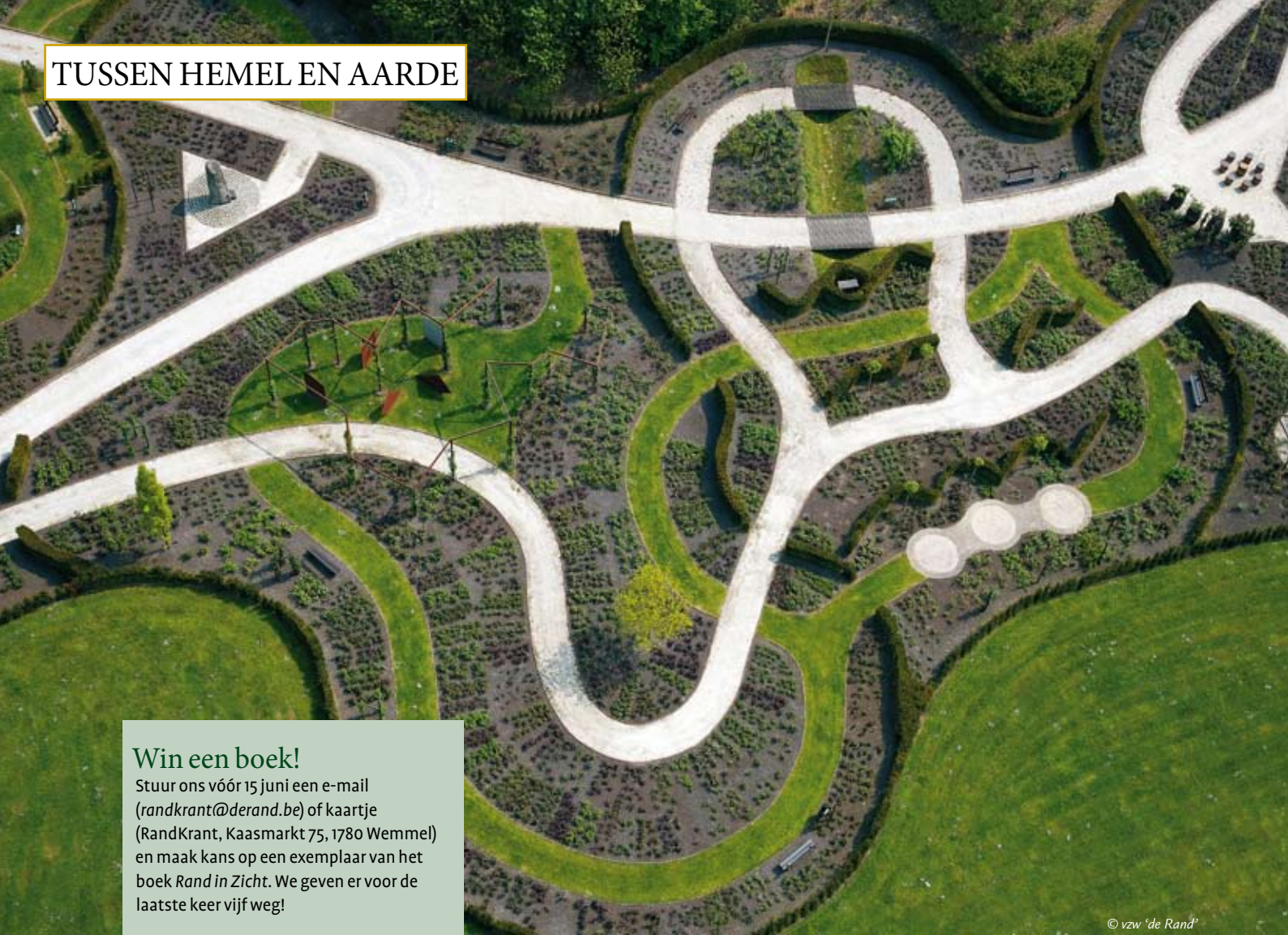
OEFENING

Huis of thuis?

1. Ben je morgenavond ... ?
2. Ze zoeken een ... met twee slaapkamers.
3. Ben jij vroeger ... dan je vrouw?
4. Zoek je een ... of een appartement?
5. In dat appartement heeft hij zich nooit ... gevoeld.
6. De baby is moe. We gaan naar ...
7. Zou jij tijdens de vakantie op ons ... willen passen?
8. Mijn opa houdt van het platteland. Hij voelt zich niet ... in de stad.
9. Hij heeft altijd champagne in ...
10. ... maakt hij altijd rommel.

Info

De juiste antwoorden, meer woordenschat en grammatica Nederlands: www.taalblad.be

Win een boek!

Stuur ons vóór 15 juni een e-mail (randkrant@derand.be) of kaartje (RandKrant, Kaasmarkt 75, 1780 Wemmel) en maak kans op een exemplaar van het boek *Rand in Zicht*. We geven er voor de laatste keer vijf weg!

© vzw 'de Rand'

De grootste rozen

Ter gelegenheid van de tiende verjaardag van vzw 'de Rand' maakte luchtfotograaf Karel Tomeï zo'n 1.500 luchtfoto's van de Rand. Daaruit werd een selectie gemaakt voor het fotoboek *Rand in Zicht*. RandKrant presenteert elke maand een van die 1.500 foto's, waarbij onze medewerker Paul Geerts details belicht die de camera niet kan vertellen.

TEKST Paul Geerts | FOTO Karel Tomeï

De rozentuin van Coloma in Sint-Pieters-Leeuw is met ruim 3.000 rozenvariëteiten en meer dan 30.000 planten wellicht de grootste rozentuin van Europa. In de nabije toekomst zijn nog uitbreidingen gepland. De rozentuin in het kasteelpark van Coloma is een van de paradepaardjes van het Agentschap Natuur en Bos (ANB) van de Vlaamse Gemeenschap. Hij werd tien jaar geleden aangelegd en is intussen uitgegroeid tot een Europees referentiecentrum voor de roos. Dit jaar zal trouwens een 'rozenklassament' worden bekendgemaakt met de beste rozen in elke groep. Tien jaar lang werden alle gegevens over de rozen (bloeiperiode en bloeirijkdom, geur en kleur, hoogte, gezondheid ...) zorgvuldig genoteerd en bijgehouden.

Kleuren uit het Oosten

In de rozentuin zijn alle types rozen te zien: wilde en veredelde rozen, producten van groene spijstechnologie, rozen van dicht bij

ons naast rozen uit verre landen verbaasd om hier oude familieleden te ontmoeten, rozen van vroeger en nu, geurende en niet-geurende rozen, groot- en kleinbloemige rozen, heesterrozen, klim- en liaanrozen, stamrozen. Marcel Vossen, diensthoofd van het ANB in Vlaams-Brabant en grote bezieler van de rozentuin, hoopt binnenkort ook een verzameling Chinese rozen te kunnen planten. Het is dankzij de Chinese rozen dat wij vandaag gele rozen kennen (in Europa kenden we alleen witte, roze en rode rozen) én dat wij rozen hebben die her- of doorbloeien (de Europese rozen bloeiden slechts één keer). Eens die Oosterse tuin aangelegd zal zijn, is de rozentuin van Coloma volgens Vossen de enige volledige rozentuin ter wereld.

Een arsenaal aan rozen

De huidige rozentuin bestaat uit vier grote delen. Het eerste formele gedeelte bij de ingang is opgevat als een soort gemeentelijk rozenpark, waar het wapenschild van de baronie Roose, nu het blazoen van de ge-

tuin van Europa

meente Sint-Pieters-Leeuw, wordt uitgebeeld. Ook de dominerende kleuren, wit en rood, zijn die van de gemeente. Hier staan 145 variëteiten, voornamelijk grootbloemige rozen en tros- en heesterrozen. Tegen de centrale pergola groeien een aantal klimrozelaars. De tuin is doorsneden door hoge taxushagen in formele patronen die een soort kamers vormen waardoor je de indruk krijgt door een museum te wandelen met vitrines waarin de rozen zijn uitgesteld.

Het tweede deel van de rozentuin is een ode aan de Vlaamse rozenverdelers zoals Louis Lens en het Rijksstation van Melle. Hier werden 400 variëteiten samengebracht die de trots uitmaken van ons rozenpatrimonium. Deze tuin wordt bekroond met een enorme rozenkoepel.

De derde tuin is een levend geschiedenisboek. Hier groeien een 700-tal oude rozen die een chronologisch overzicht geven van de rozengeschiedenis sinds de oudheid. Alle belangrijke stamouders van de moderne roos zijn hier aangeplant. Maar ook een verzame-

ling van een 60-tal resistente rozen die niet alleen uitmunten door hun groei- en bloei-kwaliteiten, maar die ook goed bestand zijn tegen de meest voorkomende rozenziekten.

De vierde tuin is opgevat als een landschappelijk park met glooiende paden die vanuit de lucht bekeken een abstract patroon vormen dat doet denken aan een schilderij van Paul Klee. Hier staan rozen uit bijna alle Europese landen, Noord-Amerika, Australië en Nieuw-Zeeland. Het zijn allemaal toprozen die bekroond werden op rozenconcoers en die gekozen werden in samenspraak met rozenverenigingen van de betrokken landen. Elk onderdeel van de internationale rozentuin kreeg een speels, lokaal accentje mee, zoals een zithoek met wijnvaten in de Franse tuin, hagen die golven als wind en water in het Nederlandse deel, een vikinggraf bij de Scandinavische rozen, een zoemsteen bij de Alpenrozen, enzovoort.

Enkele jaren geleden werd bij het 18e-eeuwse tuinpaviljoen een verzameling stamrozen aangeplant. In de hoogstamboomgaard

staat een mooie collectie van klimrozen. Die zorgen niet alleen voor kleur in de boomgaard, maar beschermen de jonge bomen ook tegen vandalen en ... fruitdieven.

Het verhaal van de roos

In het gerestaureerde lustprieel is intussen een rozenmuseum ondergebracht. Op videoschermen kun je de geschiedenis van de roos volgen aan de hand van beelden van rozen die je allemaal in de tuin in levende lijve kunt bewonderen. De geschiedenis begint met een reeks inheemse wilde rozen uit Vlaanderen. Een tweede deel toont de voorouders van onze moderne rozen: van de oudste rozen uit het oude Rome en de middeleeuwen tot de 18e eeuw. In een derde deel wordt de 19e-eeuwse rozenmanie toegelicht. Dit was de tijd waarin koningen en keizers de internationale politiek even op waakvlam zetten om hun geliefden de kans te bieden mooie rozen te laten overvaren, dwars door frontlinies en zeeblokkades. De periode ook waarin geniale rozenwinners hun leven wijdden aan de speurtocht naar steeds nieuwere, steeds grotere, steeds sterkere en vooral steeds mooiere rozen. De volgende etappes zijn gewijd aan de moderne roos, een periode die ongeveer overeenkomt met de 20e eeuw. Er is ook een digitale databank waar je alle details kunt opvragen over prestaties en verzorging van de meer dan 3.000 rozen die in de tuin zijn aangeplant. Je kunt een lijst samenstellen van rozen voor je eigen tuin, waarbij je naar hartelust geuren en kleuren, vormen en hoogten kunt combineren.

Op de bovenste verdieping worden alle zintuigen geprikkeld. Evident is uiteraard de reukzin met allerlei rozengeurtjes. Waar een rozenverdelaar soms jaren zoekt naar een nieuwe kleur, kan de bezoeker hier op enkele seconden zelf zijn meest geliefde kleurtjes samenstellen. Ook de tastzin wordt geprikkeld aan de hand van enkele voorbeelden van stekels waarmee de roos zich beschermt tegen hongerige plantenetters. De smaakzin wordt op de proef gesteld met recepten van rozenblaadjes en rozenbottels. Zelfs onze oren worden uitgenodigd om kennis te maken met de roos. Figuurlijk dan, via het werk van componisten en liedjesschrijvers die zich inspireerden op de roos. □

Info

De rozentuin van Coloma ligt in het centrum van Sint-Pieters-Leeuw en is van 15 mei tot 30 oktober dagelijks gratis toegankelijk van 10.00 tot 20.00 uur, behalve op maandag.

Gaasbeek, 02-532 20 38 of
het Kasteel Groenberg, 02-454 86 30.

‘Roemenië heeft veel troeven’

Voor late vakantiebeslissers heeft Nelu Neacsu uit Wezembeek-Oppem een goede tip: Roemenië. ‘Mijn land heeft onterecht een slecht imago’, vindt hij.

TEKST Ines Minten | FOTO Filip Claessens

De toeristen die er komen zijn onder de indruk. Roemenië heeft schitterende historische kloosters en kerken, en natuurlijk het kasteel van Dracula. Er is heel veel te zien.’ Nelu staft zijn woorden met foto’s en ik moet zeggen: ik voel onmiddellijk de kriebel die hij beoogt. ‘Ik maak er een levenstaak van om het imago van mijn land op te poetsen’, lacht hij.

Le petit Paris

Nelu Neacsu en zijn gezin wonen sinds 2004 in België. Hij werkt in Brussel voor UNPR, een Roemeense werkgeversorganisatie. Daarnaast is hij vice-voorzitter van een club voor Roemenen die samen aan de reputatie van hun land willen bouwen. ‘Roemenië heeft jarenlang een communistisch regime gehad en is daardoor erg verarmd. Iedereen kent de beelden van de val van Ceaucescu en daar blijft het zo’n beetje bij. Het is waar: er is nog een hele weg te gaan. Maar als je Roemenië bezoekt, zul je zien dat er heel wat beweegt. Bedrijven worden opgericht en groeien, de contacten met het buitenland verbeteren en men bouwt er continu aan de wegen.’

‘Hoewel,’ lacht hij, ‘ik zou toch nog even wachten voor ik met jouw autootje het binnenland zou verkennen. Daar heb je voorlopig nog een stevige wagen nodig.’ Stel dat hij me overtuigt om naar Roemenië te trekken, waar zal ik dan beginnen? ‘In Boekarest! Je bezoekt onze hoofdstad niet zozeer omdat ze mooi is, maar omdat ze anders is. Het paleis van Ceaucescu, waar nu het parlement is gevestigd, is gigantisch en verbazingwekkend. En er zijn heel wat musea. Tussen de twee wereldoorlogen noemde men Boekarest ook wel *Le petit Paris*. Frankrijk heeft Roemenië

altijd als een klein zusje beschouwd en de Roemeense bourgeoisie kopieerde de Parijzenaars in die tijd maar al te graag.’ Na de hoofdstad raadt Nelu me een rondreis aan. ‘Het kasteel van Dracula en de vele prachtige kloosters moet je zeker gezien hebben. Goh, ik vind het eigenlijk best moeilijk om een samenvatting van mijn land te geven.’

Talen, een paspoort voor de toekomst

Behalve zijn familie en vrienden mist Nelu Neacsu vooral bepaalde Roemeense producten. ‘Hoewel ik ze hier de laatste tijd wel weet te vinden. Een Roemeense ondernemer is begonnen met de import ervan. Ik hou van de Roemeense keuken, die toch sterk verschilt van de Belgische. De basis is typisch voor de Balkan, maar dan doorspekt met Turkse, Oekraïense, Hongaarse en Bulgaarse invloeden.’ Toch volstaat een vakantie zo nu en dan om de heimwee te stillen. ‘Na een paar weken in Roemenië zijn mijn batterijen weer opgeladen en kan ik een hele tijd zonder mijn thuisland.’

Nelu vond zijn komst naar België vooral erg spannend. ‘Ik was nog nooit in dit land geweest en wist er weinig over. Alleen Brussel is bekend. Ik was blij dat ik in zo’n belangrijke stad kon komen werken.’ Nelu Neacsu en zijn gezin wonen in Wezembeek-Oppem. ‘Ik woon hier graag. Mijn burens spreken allemaal minstens twee talen. Nederlands, Frans, Duits, Engels ... Je hoort het hier allemaal. Mijn Nederlands is nog voor verbetering vatbaar, omdat ik het zo weinig gebruik. Maar ik neem wel les, omdat ik het belangrijk vind om mijn burens te kunnen antwoorden als ze me in het Nederlands aanspreken. Mijn dochter van acht spreekt zelfs vijf talen. Als dat geen echte Belg is,’ lacht hij. ‘Ze begrijpt Roemeens, Nederlands, Duits, Frans en Engels. Ze spreekt nog niet alle talen even vlot, maar ik wil dat ze ze alle vijf blijft bijhouden. Talenkennis is een paspoort voor de toekomst. Als we ooit terugkeren naar Roemenië zullen die talen deuren voor haar openen.’ □

Pass für die Zukunft

Nelu Neacsu wohnt mit seiner Familie seit 2004 in Belgien. Er arbeitet in Brüssel für eine rumänische Arbeitgeberorganisation und ist stellvertretender Vorsitzender eines Klubs für Rumänen in Brüssel und in der Nähe von Brüssel, die zusammen den Ruf ihres Landes weiter ausbauen möchten. ‘Es ist hier noch sehr vieles zu tun, aber wenn Sie Rumänien besuchen, werden Sie feststellen, dass sich vieles bewegt.’ Die Familie wohnt in Wezembeek-Oppem. ‘Meine Niederländischkenntnisse sind verbesserungsbedürftig, da ich wenig Niederländisch spreche. Ich besuche allerdings einen Sprachkurs, da ich es für wichtig halte, mit meinen Nachbarn sprechen zu können. Meine Tochter ist acht Jahre alt und spricht schon fünf Sprachen! Sprachkenntnisse sind ein Pass für die Zukunft. Wenn wir nach Rumänien zurückkehren, werden sich durch diese Sprachkenntnisse Türen für sie öffnen.’